

Ἐνοριακὴ

ΕΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΣΤ΄
ΙΟΥΝΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2007
Ἄριθ. Φύλλου 60-62

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
1. Υέματα μέ έπιστημονικό μέϊκ άπ (π. Β. Θ. Β.)	127
2. Δέν κοιτάζετε νά γιατρέψετε τήν στραβομάρα σας; (Φ. Κόντογλου)	131
3. Έπιστήμονες μέ φαντασία! (π. Πασχάλης Γρίβας)	132
4. Οί ναοί θά γίνουν πασαρελες; (π. Γεώργιος Χάας)	135
5. Οθυσμένες όλες οί φωτιές, τραγούδι τών ήρώων (Νινέττα Βολουδάκη)	138
6. Πού ζείς θρέ πατέρα; (Μαρίνα Διαμαντή)	141
7. Άνιχνεύεται καί τó “γονίδιο του Θεού”! (Κων. Βουγᾶς)	143
8. “Αφθονα κονδύλια για τσαρλατάνους “ έπιστήμονες” (Άργύρης Διαμαντής)	147
9. Οί συνεργάτες καί οί άναγνώστες μᾶς γράφουν: (π. Ήλίας Φρατσέας * π. Κωνσταντίνος Βαστάκης * Άρχιμ. Ήγνάτιος Χατζηνικολάου)	149
10. Μνήμη Γεωργίου Ζαχαρία	154
11. Έπιτυχημένη ή Έθνοριακή Αίμοδοσία μας	155

Ένοριακή ΕΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ (Ή. Άρχιεπισκοπῆς Άθηνών)
Άσκληπιοῦ 38 - Άθήνα- Τ.Κ. 106 80
Τηλέφωνο:2103612449 - Fax: 2103627037

www.agiosnikolaosasklipiou.gr

Ύπεύθυνος Συντάξεως:

π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Κωνσταντίνος καί Εύγενία Ζαμποῦ

είς μνήμην τών Γονέων τους.

Μέσα στὸν Παράδεισο ὁ Διάβολος,
μέσα στὴ ζωὴ οἱ δημοσιογράφοι!

ΥΕΜΑΤΑ

ΜΕ “ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ” ΜΕΪΚ ΑΠ!

Ελίφη καὶ μελαγχολία νοιώθει κάθε ἀνθρώπινη ψυχὴ πού παλεύει ἀκόμη γιὰ νὰ μὴ γίνῃ κρέας, ὅταν ἀκούῃ καὶ διαβάξῃ τὶς προσπάθειες πού κάνουν οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι γιὰ νὰ πείσουν τὴν ἀνθρωπότητα πὼς ὁ Θεὸς εἶναι ἓνα ψέμα καὶ ὅτι μόνο ὁ λόγος τους, ὁ τάχα ἐπιστημονικός, εἶναι ἡ ἀλήθεια!

Θλίψη καὶ μελαγχολία νοιώθει κανεὶς γιὰ τὴν κόλαση πού ἔχουν μέσα τους αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ὥστε νὰ μὴν μποροῦν νὰ ζήσουν ἂν δὲν βλασφημήσουν τὸν Θεό. Ὁ Θεὸς τοὺς καίει, τοὺς ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχει καὶ γι’ αὐτὸ τὸν πολεμοῦν, γιατί εἶναι ἐντελῶς παράλογο νὰ πολεμᾶς, καὶ μάλιστα μὲ λύσσα, αὐτὸ πού δὲν ὑπάρχει!

Ὁ πιστὸς ἄνθρωπος ξέρεي πολὺ καλά πὼς ἡ ἀπιστία τοῦ κόσμου δὲν εἶναι γνώση, εἶναι ἀπόγνωση, γι’ αὐτὸ καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ καταργήσῃ τὴν πίστη τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἡ πίστη εἶναι σχέση καὶ ἡ πραγματικὴ σχέση, πού εἶναι ἡ σχέση τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν ἄνθρωπο, «οὐδέποτε ἐκπίπτει». Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού ὁ πιστὸς ἄνθρωπος ποτὲ δὲν ταραζέται, ποτὲ δὲν ἀμφιταλαντεύεται, ποτὲ δὲν κλονίζεται. Μόνο θλίβεται γιὰ τὸ τόσο πυκνὸ σκοτάδι, πού κάποιοι ἄνθρωποι τὸ λένε φῶς, καὶ ἀντιδρᾷ μὲ παρρησία μπροστὰ στὴν τόση ἀχαριστία τοῦ γένους μας πρὸς τὸν Πλάστη καὶ Δημιουργό μας.

Ὁ πιστὸς ἄνθρωπος γνωρίζει πὼς ἡ πίστη μας δὲν χρειάζεται τὴν προστασία τοῦ χωροφύλακα, οὔτε τὴν εὐαρέσκεια τῶν ἀκαδημαϊκῶν, οὔτε τὰ προνόμια τῶν πολιτικῶν. Μποροῦμε, μάλιστα, νὰ ποῦμε ὅτι αὐτά, πολλὰς φορές, τὴν ἔβλαψαν καὶ τὴν βλάπτουν. Ἐξ ἄλλου, γυμνὴ ἀπὸ κοσμικὴ ἐξουσία ἐξαπλώθηκε καὶ μεγαλούργησε ἡ Ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, τὶ τὸ παράδοξο νὰ εὐρεθῇ γυμνὴ ἀπὸ κοσμικὴ ἐξουσία καὶ κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία Του!

Πρέπει νὰ καταλάβουμε πολὺ καλά ὅλοι μας, ὅσοι πιστοί, ὅτι ἡ πίστη εἶναι προσωπικὴ καὶ ὄχι κρατικὴ ὑπόθεση, καὶ γι’ αὐτὸ κανεὶς

μά κανείς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ὅποιος φοβᾶται πὼς θὰ χαθῆ ἢ πίστη μας ἐπειδὴ θὰ τὴν ἀπαρνηθῆ ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς καὶ οἱ ἐπιστήμονες τοῦ “χαμοῦ”, αὐτὸς στηρίζει τὴν πίστη του στὴν πλειοψηφία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι στὴν ἀλήθεια καὶ στὴν προσωπικὴ σχέση του μὲ τὸν Χριστό, γι’ αὐτὸ πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ γίνῃ πραγματικὰ πιστός.

Μὲ τὴν ἀπιστία δὲν χάνει ὁ πιστός, χάνει ὁ ἄπιστος! Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ Παντοδύναμος Χριστὸς καὶ γι’ αὐτὸ δὲν χρειάζεται τὴν βοήθειά μας. Ἐμεῖς τὴν χρειαζόμαστε! Γιατί, ὅπως ἔλεγε ἓνας σύγχρονος Πατέρας μας, **«ἡ Ἐκκλησία σώζει, δὲν σώζεται!»**

Ὁ πιστὸς ἄνθρωπος ζεῖ τὸν Χριστό καὶ συζεῖ μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν Χριστό. Αὐτὴ τὴ ζωὴ ὅταν τὴ ζοῦμε, κανείς μὰ κανείς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς τὴν ἀφαιρέσῃ, ὄχι μόνο ἡ Κρατικὴ ἐξουσία καὶ οἱ “ἐπιστημονικὲς” φαντασιώσεις, ἀλλὰ οὔτε «ἐτέρα κίσις», οὔτε ἀκόμη καὶ ὁ θάνατος!

* * *

Ὡστόσο δὲν μπορούμε νὰ καταπίνουμε ἀδιαμαρτύρητα ὅλα τὰ ἐξωφρενικὰ πού λέγονται καὶ γίνονται γύρω μας καὶ στὸν τόπο μας, γιατί, στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, αὐτὸς ὁ τόπος ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τοὺς Πατέρες μας πού διεκήρυξαν πὼς ὅποιος δὲν πιστεύει εἰς Χριστὸν δὲν εἶναι Ἕλληνας, τονίζοντας ἐπὶ λέξει στὸ πρῶτο Σύνταγμα τῆς Πατρίδος μας, ὅτι μόνο «οἱ πιστεύοντες εἰς Χριστὸν εἰσὶν Ἕλληνες», χωρὶς τότε κανείς νὰ βρεθῆ γιὰ νὰ διαμαρτηρηθῆ. Παρὰ ταῦτα, αὐτοὶ πού τότε ἦσαν ἀνύπαρκτοι, δηλαδή οἱ ἀθεϊστὲς, ἔχουνε σήμερα τὸ κουράγιο νὰ μᾶς λένε πὼς ἡ Ἐκκλησία τότε δὲν ὑπῆρχε!

Ἐχουμε χρέος, λοιπόν, νὰ ὀρθώνουμε λόγο ἐνάντια στὸν παραλογισμὸ πού ἐπικρατεῖ, ὄχι γιὰ νὰ προασπίσουμε τὴν πίστη μας ἀλλὰ γιὰ νὰ προασπίσουμε τοὺς «ἀσθενεῖς τῆ πίσει» καὶ ἔλλειπεις στὴ γνώση ἀδελφούς μας, πού κινδυνεύουν νὰ καταποντισθοῦν στὴν ἀπελπισία, στὴν ἄγνοια καὶ στὴν προπαγάνδα, πού τόσο ἔντεχνα στήνουν οἱ σεληνιαζόμενοι τοῦ καιροῦ μας.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού φιλοξενοῦμε κατὰ καιροῦς στὸ περιοδικό μας, ὅπως καὶ στὸ τεῦχος αὐτό, κείμενα ἐπιστημονικῶν συνεργατῶν μας, μὲ τὰ ὅποια ἀπογυμνώνεται ἡ ὠμὴ ἀθεϊστικὴ προπαγάνδα καὶ σκοπιμότητα τῶν δήθεν ἐπιστημονικῶν θεωριῶν καὶ Πορισμάτων, πού διαδίδονται μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς ἀπὸ τὸν Τύπο καὶ κυρίως τὴν Τηλεόραση. Συγχρόνως δέ, κάνουμε καὶ ἐξάσκηση τοῦ μυαλοῦ μας γιὰ νὰ μένῃ στὴ θέση του καὶ νὰ μὴ «σαλτάρῃ»!

Πέρα, όμως, απ' όλα αυτά, κάθε νηφάλιος παρατηρητής του «παρόντος αιώνας, του άπατεῶνος» διαπιστώνει περίτρανα πώς όσο και αν προσπαθοῦν οί άνθρωποι νά άμφισβητήσουν και νά διαφεύσουν τήν αλήθεια του Θεοῦ και τῶν Λόγων Του, τόσο οί προσπάθειές τους τόν επιβεβαιώνουν!

Ἐπιχειροῦν, φερ' εἰπεῖν, συνεχῶς, και ὅσο περνοῦν οί μέρες προσπαθοῦν περισσότερο, νά μᾶς πείσουν, πώς ή Π. Διαθήκη εἶναι ἕνα παραμῦθι και μάλιστα... άνθελληνικό! Και ὅμως! Μὲ τήν τακτική και τήν συμπεριφορά τους ἑπαληθεῦουν και “ξαναγράφουν” τήν Παλαιά Διαθήκη, ζωντανεύοντας κατ' ἑξοχήν και κατ' αποκλειστικότητα τήν συμπεριφορά του Διαβόλου, ὅπως ακριβῶς καταγράφεται στήν Ἱστορία τῶν Πρωτοπλάστων.

Ἐκεῖ, «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ», μέσα στον Παράδεισο, ὅταν ὁ Θεός εἶχε ἑτοιμάσει τούς πάντες και τὰ πάντα, δημιουργῶντας ἀπό τὸ μηδέν, πρὶν νά γνωρίσουν οί Πρωτόπλαστοι τὸ φέμα, παρουσιάσθηκε ὁ ἀργόσχολος δημοσιογράφος, μὲ συγχωρεῖτε, ἔκανα λάθος, παρουσιάσθηκε ὁ ἀργόσχολος Διάβολος και τούς εἶπε: –«Ἐέρετε κάτι, ὁ Θεός σᾶς εἶπε φέματα ὅτι θά γίνετε Θεοί αν τὸν ἀκούσετε και ἀκολουθήσετε τὶς ὁδηγίες του. Ἐγὼ θά σᾶς ὑποδείξω ἕνα τρόπο για νά ἀνοίξετε τὰ μάτια σας και νά ἀντιληφθῆτε ὅτι μόνοι σας, χωρὶς τὸν Θεὸ θά γίνετε Θεοί!»! Αὐτὸ τὸ ἔχαψαν οί Πρωτόπλαστοι χωρὶς νά σκεφθοῦν τὸ πολὺ ἀπλό, ὅτι, ἀφοῦ ὁ Θεός δημιούργησε τὰ πάντα ἀπό τὸ μηδέν, δὲν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρχη κάποιος ἄλλος πού τούς ἀγαπᾷ περισσότερο, και ἀπὸ τότε ἄρχισε ή περιπέτειά τους...

Πέρασαν τὰ χρόνια μὲ πολλές προσπάθειες του Θεοῦ νά βοηθήση τὸ ἀνθρώπινο γένος νά “σηκῶση κεφάλι”, ἕως ὅτου ἔκαναν τήν ἐμφάνισή τους οί δημοσιογράφοι και ἔπιασαν δουλειά για νά βοηθήσουν στή διάδοση του... “ἀπολυτρωτικοῦ” μαντάτου, πὼς δὲν χρειάζεται ὁ Θεός σὲ τίποτα και ὅτι, μάλιστα πρέπει νά φύγη ἔντελῶς ἀπὸ τὴ μέση για νά δοῦν οί άνθρωποι ἄσπρη μέρα.

Για νά πετύχη τέλεια αὐτὸς ὁ σκοπός, σοφίσθηκαν πὼς εἶναι ἀναγκαῖο νά πασπαλίσουν τὰ διάφορα φέματά τους μὲ ἐπιστημονικὸ μείκ-ἄπ, ὥστε σὲ ἐλάχιστο χρόνο νά πετύχουν τὸ ποθούμενο. Ἀπὸ τότε, οί δημοσιογράφοι, βάλθηκαν νά παριστάνουν ἄλλοτε τούς θεολόγους, ἄλλοτε τούς βιοηθικούς, ἄλλοτε τούς βιολόγους, ἄλλοτε τούς ψυχιάτρους, ἄλλοτε τούς διανοητές. Νά μιλοῦν ἐπὶ παντός ἐπιστητοῦ και νά ἀρνοῦνται σὲ ὅποιονδήποτε ἄλλον τήν ἀντίρρηση στὰ λεγόμενά τους.

Ἡ σφοδρὴ καὶ λυσσαλέα αὐτὴ μάχη ποὺ κατευθύνει τὸ φέμα κατὰ τοῦ Θεοῦ γίνεται κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν μέσα στὴ χριστιανικὴ κοινωνία, γιατί μόνο ἡ χριστιανικὴ κοινωνία εἶναι ὁ στόχος τοῦ διαβόλου καὶ τῶν συνεργατῶν του, ἀφοῦ ὅλες οἱ ἄλλες θρησκείες, ἐπειδὴ εἶναι δικές του, εἶναι ἀπὸ μόνες τους ἓνα φέμα!

Ὁ Λέων Τολστόϊ, στὸ βιβλίο του «*Τί εἶναι θρησκεία*» (ἐκδ. «Printa», 2003), ἐπισημαίνει ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του, αὐτὸ ποὺ ἔχει κορυφωθεῖ σήμερα καὶ γι' αὐτὸ ὁ λόγος του εἶναι ἰδιαίτερα ἐπίκαιρος: «*Αὐτὸ ποὺ συμβαίνει σήμερα στὴ χριστιανικὴ κοινωνία μας δὲν ἔχει συμβεῖ ποτὲ στὸ παρελθόν. Γιὰ πρώτη φορὰ ἡ μειοψηφία τῶν μορφωμένων ἀνθρώπων, αὐτοὶ ποὺ ἀσκοῦν τὴ μεγαλύτερη ἐπιρροὴ στὶς μάζες, ὄχι μόνο δὲν πιστεύουν πιά στὴν ὑπάρχουσα θρησκεία ἀλλὰ μοιάζουν πεπεισμένοι ὅτι ὁ σημερινὸς κόσμος δὲν τὴν ἔχει ἀνάγκη. Ἄντὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ πείσουν αὐτοὺς ποὺ ἀμφισβητοῦν τὴν ἀλήθεια τῆς κρατούσας θρησκείας ὅτι ὑπάρχει κάποιον λογικότερον καὶ σαφέστερον δόγμα ἀπὸ τὸ ἤδη ὑπάρχον, προσπαθοῦν νὰ τοὺς πείσουν ὅτι ἡ θρησκεία γενικὰ ἔχει φτάσει στὸ τέλος τῆς καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶναι μόνο ἄχρηστη, ἀλλὰ ἀποτελεῖ καὶ ἓνα ἐπιζήμιον ὄργανον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, σὰν τὸ τυφλὸ ἔντερον στὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν ἀνθρώπων δὲν κατανοεῖ τὴ θρησκεία ὡς κάτι ποὺ εἶναι γνωστὸ σὲ μᾶς μέσω τῆς ἐσωτερικῆς ἐμπειρίας, ἀλλὰ ὡς ἓνα ἐξωτερικὸ φαινόμενο, κάτι σὰν ἀσθένεια ποὺ μπορεῖ νὰ προσβάλλει κάποιους ἀνθρώπους καὶ ποὺ μπορούμε νὰ διερευνήσουμε μόνο μέσω τῶν ἐξωτερικῶν συμπτωμάτων».*

Αὐτὰ τὰ ἔγραφε ὁ Τολστόϊ πρὶν ἀπὸ τὴν Ρωσικὴ ἐπανάσταση, ἡ ὁποία ἦρθε μὲ «ὄρτσα τὰ πανιά» καὶ μὲ τὴ φιλοδοξία νὰ κἀνη παρελθόν τὸν Θεὸ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ ἱστορία, μετὰ ἀπὸ 70 χρόνια, μὲ τὴν ἀποτίναξη τῆς ἀθεΐας ἀπὸ τὸν Ρωσικὸ λαό, τὸν δικαίωσε πανηγυρικά!

Ὅλοι οἱ πιστοὶ, συμφωνοῦμε μὲ τὸν Τολστόϊ γιατί γνωρίζουμε ὅτι ἡ πίστη μας δὲν εἶναι ἓνα ἐξωτερικὸ φαινόμενο ἀλλὰ εἶναι σύμφυτη μὲ τὴν ὑπαρξή μας. Ἄλλοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τὸ ξέρουν καὶ γι' αὐτὸ λακτίζουν ἐπάνω στὰ καρφία.

Συμφωνοῦμε, ἐπίσης, μαζί του ὅτι χρέος μας εἶναι νὰ δείξουμε τὴν πίστη μας «πρὸς τοὺς ἔξω», παρουσιάζοντας μὲ σύγχρονον τρόπο τὶς τέλειες, ἀλάθητες καὶ γι' αὐτὸ ἀναλλοίωτες καὶ ἀμετακίνητες ὁδηγίες τοῦ Θεοῦ. Καὶ κυρίως, ἔχουμε χρέος νὰ δείξουμε τὴν πίστη μας μὲ τὴν αὐθεντικὴ ἐν Χριστῷ ζωὴ μας.

π. Β. Ε. Β.

«ΔΕΝ ΚΟΙΤΑΖΕΤΕ ΝΑ ΓΙΑΤΡΕΨΕΤΕ ΤΗΝ ΣΤΡΑΒΟΜΑΡΑ ΣΑΣ;»

Η Ὁρθόδοξη πίστη μας εἶνε ἡ ὑπέρτατη καὶ βαθύτατη ποίηση. Ὅχι ποίηση μὲ τὴ συνηθισμένη ἐξωτερικὴ σημασία, ἀλλὰ μὲ τὴ βαρεῖα κι' ἀληθινὴ σημασία. Αὐτὴ τὴν ζωντανὴ ποίηση (τὴν λέγω ἔτσι, μὲ ὅλο πού δὲν εἶνε ἡ κατάλληλη λέξη), τὴν αἰσθάνεται μονάχα ὅποιος μπῆκε στὸν κόσμον τοῦ Χριστοῦ “διὰ τῆς Πύλης τῆς κατὰ Ἀνατολὰς”. Ἡ Ὁρθόδοξη πίστη κάνει εὐτυχισμένον τὸν νοῦ μας καὶ γεμίζει τὴν καρδιά μας μὲ τὴν δροσερὴ πνοὴ τῆς ἀθανασίας. Ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανός, μὲ τὸ κλειδί τῆς πίστεως ἀνοίγει τὸν παράδεισον καὶ ζεῖ μέσα σὲ μυστήρια “ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη”. Βλέπει “τὸν οὐρανὸν ἀνεωγότα καὶ Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας”, ὅπως εἶπε ὁ Κύριος, πού καλοτύχισε τοὺς μαθητάδες του, λέγοντας “Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν”. Ὁ Ὁρθόδοξος χριστιανὸς ζητᾷ ἀπὸ τὸν Κύριον νὰ τοῦ δώσει νὰ πιεῖ ἀπὸ τὸ νερὸ τῆς ζωῆς, ὅπως ἡ Σαμαρεΐτιδα, κι' ἀπὸ “τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον”. Πολλοὶ γράψανε γιὰ τὴν ποίηση τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἰδίως ἄνθρωποι διαβασμένοι τῆς παπικῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ νοιώσανε αὐτὴ τὴν ποίηση ἐξωτερικὰ κι' ὄχι ἐσωτερικὰ, τὴ νοιώσανε ὅπως νοιώθει κανένας ποιητικὰ τοῦτον τὸν κόσμον. Ἀλλὰ ἡ θύρα ἀπ' ὅπου ὁ πιστὸς μπαίνει στὴ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν εἶνε ἡ Ὁρθοδοξία, καὶ γίνεται υἱὸς φωτός, καινὴ κτίσις.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ὁρθοδοξίας εἶνε οἱ μελίρρυτοι ποταμοὶ τῆς μακάριας αὐτῆς ποίησης, πού ποτίζουν τὴν ψυχὴ τῶν πιστῶν καὶ γεμίζει δροσερὰ φύλλα καὶ μυρίπινα ἄνθη, σὰν τὸ νηοφύτευτο δέντρο.

Ὡστόσο, κάποιοι λεγόμενοι Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες, βρίσκονται μακριὰ ἀπὸ τὴν ἁγιασμένη αὐτὴ ποίηση τῆς Ὁρθοδοξίας, γιατί ἀφήσανε τὰ χλωρὰ λειβάδιὰ τῆς καὶ πήγανε νὰ βοσκῆσουν σὲ ξένα ξεροτόπια, σὲ παγωμένες ἐρημιές. Κ' ἐπειδὴ δὲν εἶνε σὲ θέσιν νὰ τὴν αἰστανθοῦνε, δὲν τὴν ἀγαποῦνε, μ' ὅλα ὅσα λένε. Πῶς νὰ τὴ νοιώθουνε, ἀφοῦ στὴν καρδιά τους δὲν ὑπάρχει ἡ φωτιὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ ἡ ψύχρα τοῦ θανάτου.

Ἐνῶ αὐτοὶ πού εἶπαμε παραπάνω εἶνε ψυχροί, ἄτονοι, ἄνευροι, ἀκατάνυκτοι, πού ὄχι μοναχὰ δὲν ἔχουνε φωτιὰ μέσα τους, μὰ μηδὲ τὴ στάχτη ἀπὸ τὴ φωτιὰ τῶν προγόνων τους. Αὐτοὶ εἶνε πού θέλουνε νὰ σφραγίσουν τὴν ἀγνή πίστη τοῦ λαοῦ μας μὲ τὴν πονηρὴ καὶ καταραμένη σφραγίδα τοῦ σατανᾶ, πού τὴν λένε “ἐπιστήμη”. Αὐτοὶ εἶνε “οἱ φυλασσόμενοι μάτια καὶ ψευδῆ”. **Αὐτοὺς πρέπει νὰ πολεμήσει πρῶτα ἡ Ἐκκλησία, κ' ὕστερα τοὺς φανεροὺς αἵρετικούς, Χιλιαστὲς, Εὐαγγελικούς, κ.τ.ἄ.** Αὐτοὶ εἶνε ὁ σάρακας πού τὴν τρώγει, χωμένος στὰ σπλάγχνα τῆς.

Μὲ τὴν “ἐξ ἐσπερίας σοφίαν” πού κουβαλᾶνε στὸν τόπο μας, θέλουνε νὰ καταργήσουνε κάθε τι ὀρθόδοξο στὴ λατρεία, μ' ἄλλα λόγια “Τί χρειάζεται τοῦτο; Τί χρει-

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΜΕ ΦΑΝΤΑΣΙΑ!

Νολὸν συχνά, ιδιαίτερα τὰ τελευταῖα χρόνια, ἀκοῦμε ἐπιστήμονες διαφόρων εἰδικότητων νὰ ὀμιλοῦν καὶ νὰ ἀποφαίνονται γιὰ μιὰ σειρά ζητημάτων μὲ ἕναν ἀπόλυτο καὶ κατηγορηματικὸ τρόπο καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ὅσα λένε δὲν ἐπιδέχονται καμμία ἀμφισβήτηση, γιὰτὶ τὰ κατοχυρώνει ἡ Ἐπιστήμη τους. Ἐμεῖς ὁμως οἱ ἀκροατές τους ἔχουμε τὶς ἐπιφυλάξεις μας, καὶ βρῖσκουμε πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ὑποστηρίζουν, αὐθαίρετα, καὶ ὑπερβολικὰ ὑποκειμενικά. Μὲ ἄλλα λόγια δὲν μᾶς πείθουν ὅτι ὅλα ὅσα ἰσχυρίζονται ἀποτελοῦν τὴν ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια.

Θὰ ἀναφέρω, σὰν χαρακτηριστικὸ παράδειγμα, τὸ πρόσφατο ζήτημα ποὺ δημιουργήθηκε μὲ τὸ ἄφθαρτο σκῆνωμα τοῦ ἁγίου Γέροντος Βησσαρίωνος. Ἐνῶ ἐπρόκειτο ἀναμφισβήτητα γιὰ ἕνα θαυμαστὸ γεγονός, τὸ ὁμολόγησε καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἰατρῶν ποὺ ἐξέτασαν τὸ σκῆνωμα, παρουσιάστηκαν στὴν τηλεόραση ὀρισμένοι Ἐπιστήμονες ἰατροδικαστὲς ποὺ ἐπεδίωξαν μὲ μιὰ σειρά ἐπιπόλαιους ἕως καὶ φανταστικὸς συλλογισμούς, νὰ τεκμηριώσουν τὴν ἄποψή τους περὶ τοῦ φαινομένου τῆς μουμιοποίησης. Ἐνοχλητικὴ μάλιστα ἦταν ἡ ἀπαίτησή τους νὰ ὑποτάξουμε ὅλοι τὴν λογικὴ μας, στὴν δική τους αὐθαίρετη ἄποψη, τὴν στιγμὴ μάλιστα ποὺ, ὅπως οἱ ἴδιοι δήλωναν, δὲν εἶχαν ἐξετάσει ἀπὸ κοντὰ τὸ ἱερὸ σκῆνωμα τοῦ Γέροντος, ἀλλὰ μόνον εἶχαν δεῖ φωτογραφίες σὲ ἐφημερίδες καὶ πλᾶνα ἀπὸ τὴν τηλεόραση.

Ἀντιμέτωποι μὲ ἀνθρώπους αὐτῆς τῆς νοοτροπίας, ποὺ νομίζουν ὅτι κατέχουν τὸ Ἐπιστημονικὸ ἀλάθητο, ἐρχόμαστε πολὺ συχνά γιὰ μιὰ ποικιλία θεμάτων. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, εἶναι πολὺ παρήγορο καὶ ἐνθαρρυντικὸ ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες, προφανῶς οἱ πῶς νουνεχεῖς καὶ ἰσορροπημένοι, ὁμολογοῦν τὴν ἀδυναμία τῆς ἐπιστήμης τους νὰ ἀποφαίνεται καὶ νὰ ἐξηγεῖ τὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ τὴν μεγάλη Πιθανότητα ποὺ ὑπάρχει νὰ καταλήξει κανεὶς μὲ τὴν ἔρευνά του σὲ

ἀζεται ἐκεῖνο; Τοῦτο εἶνε δεισιδαιμονία. Τὸ ἄλλο εἶνε πρόληψις!”

Τὰ “τιμωτάτα” τῆς Ἐκκλησίας μας εἶνε γι’ αὐτοὺς περιττά, καὶ γιὰ τὴν ἀνόητη διάνοιά τους εἶνε σπουδαῖα καὶ “οὐσιώδη” οἱ ἀποπνιχτικὲς ψευτοφιλοσοφίες κ’ ἡ παγωνιά του, τὸ ἔλεινὸ μαγκανοπήγαδο τοῦ ὀρθολογισμοῦ, ἡ ἀποπέτρωση τῆς ψυχῆς του, ἡ πνευματικὴ Σιβηρία, ποὺ μὲ τοὺς πάγους της θέλουνε νὰ σκεπάσουνε τὰ ἀνθισμένα λειβάδια τῆς θρησκείας μας. Οἱ τέτοιοι γεμίσανε τὴ χώρα μας μ’ ἕνα ἀμέτρητο πλῆθος “ὀργανώσεις” (τὶ ἀποτρόπαια λέξη!), ποὺ ἡ μιὰ θέλει νὰ βγάλει τὰ ράσα ἀπὸ τοὺς παπάδες, ἡ ἄλλη νὰ καταργήσει τὴν βυζαντινὴ μουσικὴ καὶ ὅτι ἄλλο ἔχει σχέση μὲ τὴν Παράδοση. Ἀλοίμονο! **Δὲ κοιτάζετε νὰ γιατρέψετε τὴ στραβομάρα σας** ποὺ σᾶς κάνει νὰ μὴ βλέπετε πῶς οἱ ἀρίφηνοι θησαυροὶ τῆς Ὀρθοδοξίας γινήκανε ποταμὸς ποὺ ποτίζει ὅλη τὴν οἰκουμένη, παρὰ πᾶτε καὶ κολλᾶτε, στοὺς παραμορφωμένους χριστιανισμούς, φτάνει μονάχα ποὺ εἶνε Ἑγγλέζικοι, Γερμανικοί, ἢ Γαλλικοί.

Φ. ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

ψευδή συμπεράσματα. Ένας από αυτούς είναι και ο κ. Ι. Ιωαννίδης, τις έπισημάνσεις του οποίου μās παρέθεσε σέ άρθρο του στο προηγούμενο τεύχος τής «Ευλόγιας» ο κ. Κώστας Βουγās. Τò κύριο αποτέλεσμα τής έρευνας του κ. Καθηγητῆ είναι ότι τὰ περισσότερα έρευνητικά εύρηματα είναι ψευδή. "Ισως αυτό νά ακούγεται λίγο ύπερβολικό. "Αν όμως μελετήσει κανείς και τις τοποθετήσεις παλαιότερων έπιστημόνων θά διαπιστώσει ότι καταλήγουν στο ίδιο ακριβώς συμπέρασμα. Ένδεικτικά θά αναφέρουμε τις απόψεις όρισμένων μεγάλων έπιστημόνων και ιδιαίτερα του γνωστού Γάλλου έπιστήμονα και φιλοσόφου του 17^{ου} αιώνας Βλασίου Πασκάλ.

Στό βιβλίο του «ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ» όπου έχουν συγκεντρωθεί σκέψεις και αποφθέγματα που έγραψε κατά καιρούς, ύπογραμμίζει μεταξύ άλλων τόν παραμορφωτικό ρόλο που παίζει ή φαντασία στην σκέψη και τήν έρευνα τών έπιστημόνων, και γενικά όλων τών ανθρώπων, τήν δυσκολία νά προσεγγίσει κανείς με ακρίβεια τήν αλήθεια και από τήν άλλη τήν εύκολία που έχει νά πέσει σέ πλάνη. Γράφει:

Α) «Τις περισσότερες φορές οί πράξεις τών ανθρώπων κινούνται από τις παρορμήσεις τής φαντασίας. Γιατί ή λογική είναι ύποχρεωμένη νά ύποκύπτει, και ή πιό σοφή παίρνει για άρχές της όσα ή φαντασία τών ανθρώπων έχει εισαγάγει αυθαίρετα σέ κάθε τόπο... Η φαντασία μεγενθύνει τὰ μικρά αντικείμενα έως ότου γεμίσει τήν ψυχή μας μ' ένα μέτρο ειδωλικό και με μιá αυθάδη άλαζονεία μικραίνει τὰ μεγάλα ως τὰ δικά της μέτρα.»

Β) « Η δικαιοσύνη και ή αλήθεια είναι δύο σημεία τόσο λεπτά ώστε τὰ έπιστημονικά όργανά μας νά είναι πολύ ακατάλληλα για νά τις προσεγγίσουν με ακρίβεια. Κι αν κατορθώσουν νά τις προσεγγίσουν, παραμορφώνουν αυτά τὰ σημεία, και στηρίζονται γύρω σέ άλλα, περισσότερο στα ψεύτικα παρά στα αληθινά.»

Άξίζει νά ύπογραμμιστεί ότι ο Βλάσιος Πασκάλ με τήν γενική λέξη άνθρωπος ύποδηλώνει και φωτογραφίζει κατ' έξοχήν τόν έπιστήμονα – έρευνητή. Αυτό τò καταλαβαίνει εύκολα κανείς μελετώντας όλα του τὰ κείμενα, όπου κάνει ξεκάθαρη κριτική στους έρευνητές τής έποχής του και έπιμένει νά τονίζει ότι κανείς δέν μπορεί νά προσκομίσει με σιγουριά ένα κριτήριο για τήν εκτίμηση τής κάθε αλήθειας. Σέ άλλα σημεία τών κειμένων του εκφράζει τήν αγανάκτησή του για τήν άλαζονεία όρισμένων έπιστημόνων που θεοποιούν τους έαυτούς τους, θυμώνει με όσους ένσυνείδητα και με έπίγνωση παραπλανούν τους άλλους, και κριτικάρει τους παιδαγωγούς που δέν μαθαίνουν στους μαθητές τους τήν τιμότητα. Γράφει:

Α) «Για ποιό λόγο ένας κουτσός δέν μās έξοργίζει και ένα κουτσό πνεύμα μās έξοργίζει; Έξ αίτίας του ότι ένας κουτσός αναγνωρίζει ότι έμεις βαδίζουμε σωστά, ένω ένα κουτσό πνεύμα μās λέει πως έμεις κουτσαίνουμε. Δίχως αυτή τή στάση του, θά νιώθαμε λύπη και όχι θυμό...»

Β) «Τò νά λέει κανείς άνοησίες κατά τύχη και από άδυναμία είναι ένα συνηθισμένο κακό, αλλά τò νά λέει άνοησίες με σχέδιο είναι άνυπόφορο.»

Γ) « "Όποιος με τήν φιλοσοφία ή τήν έπιστήμη του κάνει εύκολα πέρα τόν Θεό με τή μύτη του, στην συνέχεια παριστάνει ο ίδιος τόν Θεό».

Δ) «Δέν μαθαίνουν στους ανθρώπους νά ναι τίμιοι άνθρωποι, και τους μαθαίνουν όλα τὰ άλλα και ποτέ δέν ένοχλούνται τόσο αν δέν ξέρουν τίποτα από τὰ

ἀλλα, ὅσο ἂν εἶναι ἔντιμοι ἄνθρωποι καὶ δὲν ἐνοχλοῦνται γνωρίζοντας ὅτι δὲν γνωρίζουν τὸ μοναδικὸ πρᾶγμα ποῦ ὀφείλουν νὰ μάθουν».

Ἄρα κατὰ τὸν Βλάσιο Πασκάλ γιὰ νὰ εἶναι κανεὶς σωστὸς ἐπιστήμονας πρέπει πρὶν ἀπ' ὅλα, νὰ εἶναι ταπεινός, δηλαδὴ ρεαλιστὴς καὶ ἔντιμος. Ἄξιζει νὰ ὑπογραμμίσουμε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Πασκάλ ὡς βαθιὰ θρησκευόμενος καὶ μελετητὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποῦ ἔκανε κριτικὴ στοὺς ἐπιστήμονες τῆς ἐποχῆς του καὶ στὴν ἔρευνά τους, ἔκανε καλόβουλη κριτικὴ καὶ στίς αὐθαιρεσίες τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαίτερα τῶν Ἰησοῦϊτῶν, πολλὰς θέσεις τῶν ὁποίων ἀναιρεῖ στὰ κείμενά του. Ὡς γνήσιος ἐρευνητὴς ἔψαχνε καὶ στὴν Ἐπιστῆμη καὶ στὴν Θρησκεία νὰ βρεῖ τὸ βάθος τῶν πραγμάτων ἀμφισβητῶντας τὴν ἐπιφάνεια.

Ἕνας ἄλλος μεγάλος ἐπιστήμονας ὁ E.Schrodinger ποῦ γεννήθηκε στὴν Βιέννη τὸ 1887 καὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς θεμελιωτὲς τῆς κβαντικῆς μηχανικῆς, σὲ δοκίμιό του μὲ θέμα « Ἐπιστῆμη – μιὰ μὸδα τῆς ἐποχῆς μας;» (ἀναφέρεται στὸ πρόβλημα τῶν σχέσεων κοινωνίας καὶ ἐπιστῆμης) γράφει γιὰ τοὺς ἐπιστήμονες: « Ἀποτελοῦν γέννημα καὶ θρέμμα τῆς ἐποχῆς τους. Ὁ ἐπιστήμονας δὲν μπορεῖ ν' ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὸν γήινο λῶρο ὅταν μπαίνει στὸ ἐργαστήριό ἢ στὸ ἀμφιθέατρο τῶν παραδόσεων» καὶ παρακάτω σχετικὰ μὲ τὴν κατεύθυνση ποῦ παίρνουν κάποιες ἔρευνες: «...ὑπάρχουν ὀρισμένες κατευθύνσεις ποῦ εἶναι ἐλκυστικὲς λόγῳ μὸδας, εἴτε στὴν πολιτικὴ εἴτε ἀκόμη καὶ στὴν «ἀκριβή» ἐπιστῆμη τῆς φυσικῆς». Κλείνοντας τὸ δοκίμιό του σημειώνει: « Ὅλα αὐτὰ δείχνουν πόσο ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιστῆμη ἀπὸ τὸ πνευματικὸ πλαίσιο τῆς μὸδας τῶν καιρῶν ἀπ' ὅπου δὲν μπορεῖ ν' ἀποκοπεῖ ἐπιστῆμη».

Τέλος ὁ μεγάλος φυσικὸς W. Heisenberg (γεννήθηκε τὸ 1901 στὴν Γερμανία) στὸ ἔργο του «φυσικὴ καὶ φιλοσοφία» τονίζει χαρακτηριστικὰ ὅτι, ὁ κάθε ἐπιστήμονας διαμορφώνει τὴν δομὴ τῆς σκέψης του στὰ νιᾶτα του, ἀπὸ ιδέες ποῦ γνωρίζει ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπαφή του μὲ ἰσχυρὲς προσωπικότητες ἀπὸ τίς ὁποῖες διδάσκεται καὶ μαθαίνει. Ἰδέες καὶ ἄνθρωποι ἐξασκοῦν στὴ σκέψη του μιὰ ἀποφασιστικὴ ἐπίδραση σὲ ὀλόκληρη τὴν κατοπινὴ του ἐργασία, καὶ γι' αὐτὸ δύσκολα μπορεῖ νὰ προσαρμοσθεῖ ἀργότερα σὲ ἐντελῶς ἄλλες ιδέες καὶ συστήματα σκέψης.

Ἀπ' ὅλα τὰ παραπάνω ποῦ ὑποστηρίζουν ἐκλεκτὰ μέλη τῆς ἐπιστημονικῆς κοινότητος, βγαίνει ἀβίαστα τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ κάθε ἐπιστήμονας, μέχρι ἐνὸς σημείου μπορεῖ νὰ εἶναι ἀντικειμενικός. **Πολλὰς φορὲς αὐτὸ ποῦ παρουσιάζει ὡς ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ὑποκειμενικὲς παρατηρήσεις του.**

Τελικὰ, ποιά εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας; Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀπαντᾶ πολὺ ἀποκαλυπτικὰ ἕνας ἀπὸ τοὺς θεμελιωτὲς τῆς Κβαντομηχανικῆς ὁ M. Born. Γράφει: «Φθάσαμε στὸ τέλος τοῦ ταξιδιοῦ μας πρὸς τὰ βάθη τῆς ὕλης. Ψάξαμε γιὰ στέρεο ἔδαφος καὶ δὲν βρήκαμε. Ὅσο βαθύτερα διεισδύουμε, τόσο τὸ σύμπαν μοιάζει ἀεικίνητο, ἄπιαστο καὶ ὀμιχλῶδες».

Νομίζω, δὲν θὰ ἀδικούσαμε τὴν ἀλήθεια ἂν λέγαμε κλείνοντας ὅτι, ὅλα γύρω μας εἶναι ρευστὰ καὶ τὸ μόνον σταθερὸ καὶ ἀμετακίνητο εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας». (Ἐβρ. 1γ 18)

π. Πασχάλης Γρίβας

Ἡ εὐταξία τοῦ Ναοῦ τοῦ Θεοῦ

ΟΙ ΝΑΟΙ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ “ΠΑΣΑΡΕΛΕΣ”;

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος διετύπωσε αὐτὴν τὴν ἐρώτηση βλέποντας τὴ συμπεριφορὰ ἀρκειῶν ἐκκλησιαζομένων τῆς ἐποχῆς του. Ἐμεῖς τὴν ἐπαναλαμβάνουμε ἰδιαίτερα τώρα, μετὰ τὴν ἐναρξη τῶν θερινῶν μηνῶν, κατὰ τοὺς ὁποίους αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν Μυστηρίων, δηλ. τῶν Βαπτίσεων καὶ Γάμων, καθὼς καὶ παράλληλα μετὰ τὴν ἀνοδο τῆς θερμοκρασίας πολλαπλασιάζονται οἱ κάθε εἴδους ἀταξίες, μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ κινδυνεύη πλέον ἢ ὁμαλὴ τέλεση πολλῶν Μυστηρίων.

Μεγάλες καθυστερήσεις, ἐνδυμασίες μᾶλλον γιὰ τὴν παραλία ἢ τὴν πασαρέλα παρὰ γιὰ τὴν Ἐκκλησία, περιποὶ καὶ συχνὰ κακόγουστοι στολισμοί, φωτογράφοι ποὺ προσπαθοῦν νὰ στήσουν πόζες, πολύχρωμα μπαλόνια στὶς σκάλες τοῦ Ναοῦ, καλεσμένοι “φουγάρα” σὶν πρόναο, γιὰ νὰ ποῦμε μόνο μερικὰ ἀπὸ τὰ πάμπολλα ἔκτροπα ποὺ ἀντικρίζει κανεὶς. Καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ποὺ φέρονται ἔτσι, εἶναι δικοὶ μας ἄνθρωποι, Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι Ἕλληνες! Καὶ ἀκριβῶς αὐτοὶ δημιουργοῦν καὶ τὰ προβλήματα. Οἱ ξένοι, οἱ ὁποῖοι πολλὰς φορὰς καὶ αὐτοὶ παραφέρονται, ἔχουν ἀρκετὰ ἐλαφρυντικά. Μεγάλωσαν σὲ ἄλλα, συχνὰ ἐχθρικὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν περιβάλλοντα καὶ εἶναι ἐν πολλοῖς ἀκατήχητοι, καὶ γι’ αὐτὸ σχετικὰ εὐκόλα ἀνακαλοῦνται σὴν τάξη.

Οἱ δικοὶ μας ἐν τούτοις ἀντιδροῦν. Ἐπενδύουν τὴ συμπεριφορὰ τους μετὰ φιλοσοφίας τοῦ στυλ: —«Πάτερ (ἐνίοτε καὶ “κύριε”), δὲν ἔχουν καὶ τόση σημασία αὐτά, εἶναι τυπικὰ πράγματα, ἐμεῖς εἴμαστε πιστοί, αὐτὸ μετράει». Ἡ —«τί πρόβλημα ἔχετε, σὲ ἄλλες ἐκκλησίες δὲν μᾶς λένε τίποτα»!

Καὶ ὅμως, δὲν ἔχουν δίκιο, ἐπειδὴ ἡ Πίστη δὲν εἶναι κάτι ποὺ κρύβεται στὰ βάθη τῆς ψυχῆς, κάτι νεκρωμένο, ἀνενεργό. Γιὰ νὰ εἶναι γνήσια, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ τὴν ἀρμόζουσα συμπεριφορὰ. Στὴν ἀρχὴ κάθε ἀκολουθίας, καὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Γάμου ἡ Ἐκκλησία δέεται «ὕπὲρ τοῦ Ἁγίου Οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ». Νὰ ποιά πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάση μας, ὅταν μπαίνουμε σὴν ἐκκλησία: Πίστη, εὐλάβεια καὶ φόβος Θεοῦ. Καὶ τὰ τρία ἀπαιτοῦνται. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος λέγει πὼς ἔχει πίστη, στερεῖται ὅμως τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ φόβου Θεοῦ, μοιάζει μετὰ ἕνα δέντρο, τὸ ὁποῖο ἔχει ρίζες, ἀλλὰ δὲν σκαλίζεται καὶ δὲν ποτίζεται καὶ στὴ συνέχεια ξεραίνεται. Ὅλοι ξέρουμε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Κύριον, τί μέλλει νὰ πάθῃ «πᾶν δέντρον μὴ φέρον καρπὸν». Ἐνῶ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ μέχρι σήμερον ἦταν ἐκτὸς Ἐκκλησίας, ἔχει ὅμως κάποια συστολή, κάποια εὐλάβεια καὶ φόβο Θεοῦ μοιάζει μετὰ ἕνα κλαδάκι, τὸ ὁποῖο ποτίζεται καὶ καλλιεργεῖται καὶ μπορεῖ αὐριο νὰ βγάλῃ καὶ ρίζες.

Ἐπειδὴ ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν εἶναι πάντα εὐκολο οἱ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν εὐταξία τοῦ Ναοῦ νὰ διακρίνουν, ἂν ὁ Α ἢ ὁ Β ἀτακτεῖ ἐκ πεποιθήσεως, ἐπιπολαιότητος ἢ ἀγνοίας, ἔρχονται σὲ δύσκολη θέση καὶ κινδυνεύουν νὰ χάσουν πρὸς στιγμήν τὴν ἡρεμία τους. Γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία εὐχεταί εἰδικὰ ὑπὲρ ἐκείνων σὴν εὐχή τοῦ Β' ἀντιφώνου τῆς Θ. Λειτουργίας: «**Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ... ἀγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρ' ἐπειαν τοῦ οἴκου Σου· Σὺ αὐτοὺς ἀντιδόξασον τῇ θεϊκῇ Σου δυνάμει**».

Οἱ ἀγαπῶντες τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ ὑπεύθυνοι τῆς τάξεως, καθαριότητος, ἀσφαλείας καὶ ἐν γένει εὐρύθμου λειτουργίας τοῦ Ναοῦ, ἄρα πρῶτα οἱ ἱερεῖς, ἔπειτα οἱ ἐπίτροποι καὶ οἱ νεωκόροι, ἀλλὰ κατ' ἐπέκτασιν καὶ ὁ κάθε μετὰ πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσερχόμενος σπὸν Ναό. Γιὰ ὅλους αὐτοὺς παρακαλοῦμε τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἀντιδοξάσῃ μετὰ τὴν θεϊκὴ Του δύναμη.

Ἦντως Χρυσόστομος ὁ Ἅγ. Ἰωάννης μᾶς παρακινεῖ νὰ ἀγαπήσουμε τὴν τάξιν καὶ νὰ ἐλέγξουμε τοὺς ἀτάκτους: «**Εὐχή γίνεται; Κεῖνται πάντες νέοι ψυχροὶ καὶ γέροντες, καθάρματα μᾶλλον ἢ νέοι ... γελῶντες, ἀνακαυχάζοντες, διαλεγόμενοι καὶ ἀλλήλους σκώποντες. Σὺ παρέστηκας ὁ νέος ἢ ὁ πρεσβύτες, ἐπίπληξον, ἂν ἴδης, ἐγκάλεσον σφοδρότερον, οὐκ ἀνεχόμενον, τὸν διάκονον κάλεσον, ἀπειλήσον, τὰ παρὰ σαυτοῦ ποιήσον...**». (Γίνεται προσευχή; Βρίσκονται κάθε λογῆς ἄνθρωποι, νέοι ἀδιάφοροι καὶ ἡλικιωμένοι, περισσότερο καθάρματα παρὰ νέοι ..., οἱ ὅποιοι γελοῦν, καγχάζουν, συζητοῦν καὶ κοροϊδεοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ἐσὺ παραβρίσκεσαι ἐκεῖ, εἴτε νέος εἴτε μεγάλος, νὰ τοὺς ἐπιπλήξῃς, ἂν δεῖς τέτοια συμπεριφορά, νὰ τοὺς ἐπαναφέρεις μετὰ σφοδρότητα, μὴ ἀνεχόμενος τέτοια, νὰ φωνάξῃς τὸν διάκονο, ἀπειλήσῃς, κάνε ὅ, τι περνάει ἀπὸ τὸ χέρι σου...)

Στὴ συνέχεια ὁ Ἅγιος Πατὴρ παρακαλεῖ νὰ ἐνημερωθῇ γιὰ τέτοιες ἀταξίες, ὥστε νὰ ἐπεμβῇ καὶ ὁ ἴδιος: «**Ἄν ἴδης ἀτάκτως κείμενα, μεταρρύθμισον· ἐμοὶ πρόσελθε, οὐ παραιτοῦμαι· ἐμοὶ εἶπέ, δῆλον κατάστησον· οὐ δύναμαι πάντα ὄρᾱν, σύγγνωτε.**» (Ἄν δεῖς, ὅτι τὰ πράγματα εἶναι ἄτακτα, νὰ τὰ διευθετήσῃς, νὰ ἔρθῃς σὲ μένα, διότι ἐγὼ δὲν παραιτοῦμαι τῶν εὐθυνῶν μου· πές μου, τί συμβαίνει, κάνε μετὰ ἐνήμερον, δὲν μπορῶ νὰ δῶ τὰ πάντα, συγχωρέστε με.)

Τονίζει ὅτι μετὰ μιὰ στάση ἀδιαφορίας ἢ ἀπαθείας θέτουμε σὲ κίνδυνο ἀκόμα καὶ τὴ σωτηρία μας: «**Οὐ λέγω ὅτι ἐκεῖνοι τοιαῦτα ποιοῦσιν, ἀλλ' ὅτι τοσοῦτος ὕπνος καταχεῖται τῶν εἰσιόντων, ὥστε μηδὲ ταῦτα διορθοῦν. Πάλιν ἑτέρους ὄρῳ διαλεγόμενους ἐστώτας, τῆς εὐχῆς γινομένης· οἱ δὲ ἐπιεικέστεροι αὐτῶν, οὐδὲ τῆς εὐχῆς γινομένης μόνον, ἀλλὰ καὶ εὐλογοῦντος τοῦ ἱερέως. Ὡ τῆς τόλμης! Πότε ἔσται σωτηρία; Πῶς δυνησόμεθα τὸν Θεὸν ἐξιλεώσασθαι;**» (Δὲν σχολιάζω τόσο ὅτι ἐκεῖνοι διαπράττουν αὐτά, ἀλλὰ ὅτι τέτοιος ὕπνος καταλαμβάνει τοὺς εἰσερχομένους σπὸν Ναό, ὥστε οὔτε αὐτὰ νὰ διορθῶνουν. Ἄλλους πάλι βλέπω νὰ στέκονται κουβεντιάζοντας τὴν ὥρα πού διαβάζεται μιὰ εὐχή, οἱ δὲ πλέον χαλαροὶ καὶ ἀναίσθητοι ἀπ' αὐτοὺς ὄχι μόνο τὴν ὥρα πού διαβάζεται μιὰ εὐχή, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ

τὴν ὥρα πού εὐλόγει ὁ Ἱερέας. Ὡ, ποία τόλμη! Πότε θὰ ὑπάρξῃ σωτηρία; Πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ ἐξευμενίσουμε τὸν Θεό;)

Ἡ ἀνοχή μᾶς κάνει συναιπίους τῆς καταστάσεως καὶ τῆς φθορᾶς πού προκαλεῖται. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἐμποδισθοῦν ἢ νὰ ἀποβληθοῦν οἱ ταραχοποιοὶ καὶ ἀσεβεῖς: «Πάρεσιν ὁ βασιλεὺς, θεωρεῖ τὸ στρατόπεδον, σὺ δὲ ὑπὸ ταῖς ἐκείνων ὄψεσιν ἔστηκας γελῶν ἢ τὸν γελῶντα περιορῶν; Ἐνθάδε μέχρι τίνος ἐγκαλοῦμεν; μέχρι τίνος μεμφόμεθα; Οὐ γὰρ ὡς λυμεῶνας, οὐ γὰρ ὡς φθορέας, οὐ γὰρ ὡς ἐξώλεις καὶ διεφθαρμένους τοὺς τοιούτους, καὶ μυρίων γέμοντας κακῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀπελαύνεσθαι ἔδει;... Οὐ γὰρ ἀρκεῖ ἡμῖν ἡ κατὰ διάνοιαν ραθυμία, οὐδὲ ὅτι εὐχόμενοι ἀλλοδαχοῦ ρεμβόμεθα, ἀλλὰ καὶ γέλῳτα ἐπεισάγομεν καὶ πολὺν τὸν καγχασμόν· Μὴ γὰρ θέατρον ἐστὶ τὰ ἐνταῦθα;» (Εἶναι παρὼν ὁ βασιλεὺς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἐπιθεωρεῖ τὸ σπράτευμα, καὶ σὺ στέκεσαι κάτω ἀπὸ τὰ βλέμματά τους γελῶντας ἢ ἀδιαφορῶντας γι' αὐτὸν πού γελάει; Ἐνθάδε μέχρι ποιοῦ σημείου τοὺς καλοῦμε σὴν τάξῃ, μέχρι ποιοῦ σημείου τοὺς μεμφόμεσθε; Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν αὐτοὶ ὡς ὀλέθριοι, ὡς φθορεῖς, ὡς χαμένοι καὶ ὡς διεφθαρμένοι καὶ ὡς ἀπειρα κακὰ προκαλοῦντες; ... Διότι δὲν ἀρκεῖ γιὰ μᾶς ἡ διανοητικὴ ραθυμία, οὔτε ὅτι πλανᾶται ὁ νοῦς μας τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς ἄλλοῦ, ἀλλὰ μαζὶ μὲ αὐτὰ φέρουμε καὶ γέλῳτα καὶ πολὺ καγχασμό. Μήπως ἐδῶ τὰ τοῦ Ναοῦ ἀποτελοῦν θέατρο;)

Τὴ διαφύλαξιν τῆς εὐταξίας καὶ τῆ δημιουργία καλῶν καὶ εἰρηνικῶν συνθηκῶν στὸν Ναό, ὡς προϋποθέσεις τῆς προσευχῆς, προτάσσει ὁ ἱερός Χρυσόστομος τῆς προσευχῆς ὡς ἐπισφράγισιν τῆς ΚΔ' ὁμιλίας του εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων: «Ἐντεῦθεν ἤδη καὶ διαμαρτύρομαι ὑμῖν τοῖς ὑγιαίνουσιν, ὅτι κρῖμα ὑμῖν ἔσται καὶ κατάκριμα, εἴ τις ἰδὼν ἀτακτοῦντα. εἴ τις δι-αλεγόμενον μάλιστα ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, μὴ καταμηνύσει, μηδὲ ἐπιστρέψει· βελτίον εὐχῆς τοῦτο. Ἄφες σου τὴν εὐχήν, κάκεινῳ ἐπιτίμησον. Οὕτω κάκεινον ὠφελήσεις, καὶ σὺ κερδανεῖς· οὕτω καὶ δυνησόμεθα ἅπαντες σωθῆναι καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἐπιτυχεῖν» (Σὰς διαβεβαιῶν, ἐσᾶς πού ὑγιαίνετε σὴν πίστι, ὅτι θὰ εἶναι κρῖμα καὶ κατάκριμα σας, ἂν βλέπετε κάποιον νὰ ἀτακτῆ ἢ νὰ κουβεντιάζῃ, καὶ μάλιστα σὲ ὥρα προσευχῆς καὶ δὲν τὸν ἀνακαλεῖτε σὴν τάξῃ. Αὐτὸ θὰ ἦταν προτιμότερο ἀπὸ τὴν προσευχή. Ἄφησε τὴν προσευχή σου, καὶ ἐπιτίμησε τὴν συμπεριφορὰ ἐκείνου. Ἔτσι θὰ ὠφελήσῃς καὶ ἐκεῖνον καὶ ἐσὺ θὰ κερδίσῃς. Ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ σωθοῦμε ὅλοι καὶ νὰ γευθοῦμε τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν».

Αὐτὰ πού γράφει ὁ ἅγιος Χρυσόστομος εἶναι ἡ ἀκρίβεια τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία, δυστυχῶς, δὲν μπορεῖ στὶς μέρες μας ἀπόλυτα νὰ ἐφαρμοσθῇ. Ἀπὸ αὐτὴν, ὅμως, τὴν ἀκρίβεια μέχρι τὸ χάος πού σήμερον σὲ πολλοὺς Ναοὺς ἐπικρατεῖ, ἔχει δημιουργηθεῖ ἓνα χάσμα, πού πρέπει ἐμεῖς μὲ τὶς προσπάθειές μας νὰ γεφυρώσουμε. Δὲν πρέπει σὲ καμμιά περίπτωση νὰ ἀφήσουμε τοὺς Ναοὺς μας νὰ μετατραποῦν σὲ «σπήλαια ληστῶν» καὶ τὰ τελούμενα σ' αὐτοὺς μυστήρια, σὲ θεατρικὲς παραστάσεις!

π. Γεώργιος Χάας

«ΣΒΥΣΜΕΝΕΣ ΟΛΕΣ ΟΙ ΦΩΤΙΕΣ, ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ!»

(Κ. Παλαμᾶς, ἀπὸ τὴν «Φλογέρα τοῦ βασιλιᾶ»)

Αὐτὸν τὸν καιρὸ, βρέθηκε στὰ χέρια μου ἓνα βιβλίο –ἀμετάφραστο στὰ Ἑλληνικά– τῶν ἐκδόσεων τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Cambridge, ἑνὸς Ἀμερικανοῦ νέου βυζαντινολόγου, μὲ διασυνδέσεις καὶ στὴ χώρα μας καὶ στὴ Βρετανία καὶ στὴν Ἴρλανδία, ὁ ὁποῖος ἐπιχειρεῖ μιὰ «ἀναμόρφωση» τῆς ἱστορίας μας, γιατί πιστεύει πὸς ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες πάσχουμε ἀπὸ «προγονοπληξία» (“ancestoritis”). Ἀφοῦ ἔγραψε πρῶτα ἓνα βιβλίο γενικὰ γιὰ τὴν «ἱστορία» τῶν Βαλκανίων, τώρα, στὸ δεύτερο, «ἀπομυθοποιεῖ» τὸ θρύλο τοῦ αὐτοκράτορα Βασίλειου τοῦ Βουλγαροκτόνου! Τὸ βιβλίο περιέχει καὶ ἓναν χάρτη τῆς περιοχῆς μας, μὲ φωτογραφίες τῶν δρόμων τῆς ἐνορίας μας, τῆς ὁδοῦ –βέβαια– Βουλγαροκτόνου, Νικηφόρου Οὐρανοῦ, Σεργίου Πατριάρχου καὶ Δαφνομήλη, προφανῶς σὰν ἀπόδειξη τῆς «προγονοπληξίας» μας. Φαίνεται ὅτι ξέρει καλὰ τὴν περιοχὴ μας, γιατί, ὅπως γράφει στὸν πρόλογο, φιλοξενήθηκε ἐδῶ γιὰ τρία καλοκαίρια, ἀπὸ μιὰ κυρία.

Τέλος πάντων, σκοπὸς δικός μου δὲν εἶναι νὰ σᾶς κάνω νὰ ἀνησυχήσετε γιὰ τὴν ἐξ Ἀμερικῆς «ἀναμόρφωση» τῆς ἱστορίας μας, ἢ ὁποία εἶναι ὄντως ἀνησυχητικὴ καὶ ἐπεκτείνεται μὲ ὑπολογισμένα γρήγορη ταχύτητα. Ἐκεῖνο ποῦ μὲ προβληματίζει ἐμένα, ὅμως, περισσότερο, εἶναι τὸ πόσοι ἀπ’ τοὺς κατηγορουμένους γιὰ «προγονοπληξία» ἐνορίτες μας, ξέρουν ποῖος ἦταν ὁ Εὐστάθιος Δαφνομήλης καὶ ὁ Νικηφόρος Οὐρανός. Τοῦλάχιστον –ἐλπίζω– πὸς, γιὰ τὸν Πατριάρχη Σέργιο, θὰ πρέπει νὰ ξέρουμε ὅλοι πὸς ἦταν... Πατριάρχης!

Αὐτὸ ποῦ ἐμένα μὲ στενοχωρεῖ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι, ἐμεῖς οἱ «προγονόπληκτοι» διευκολύνουμε τοὺς «ἀντικειμενικούς» ξενόφερτους «φωτιστές» νὰ ῥχονται νὰ μᾶς μαθαίνουν αὐτὰ ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς μαθαίναμε ἐμεῖς. Καὶ δὲν ἔχουμε ἀντίλογο. Καὶ δὲν ἔχουμε γνώση τοῦ κακοῦ ποῦ προγραμματίζεται σὲ βάρος μας.

Καὶ –πὸ συγκεκριμένα– γιὰ νὰ ἔρθουμε καὶ στὸν αὐτοκράτορα Βασίλειο τὸν Β΄, θὰ θυμηθῶ μιὰν ἀνοιξη, ὅταν, ταξιδεύοντας στὴ Μακεδονία, εἶδα τὴν πινακίδα ποῦ ἔδειχνε τὸ δρόμο γιὰ τὸ Κλειδί, καὶ ἄφησα τὸν προορισμό μου, γιὰ νὰ πατήσω τὸ χῶμα τῆς μεγάλης ἐκείνης μάχης ποῦ διαμόρφωσε τὴν ἰσορροπία στὰ Βαλκάνια. Ἐφθασα σ’ ἓνα χωριό, ὅπως ὅλα τὰ χωριά, μὲ τὴν Ἐκκλησία του, τὸ σχολεῖο καὶ τὰ σπίτια δεξιά κι ἀριστερὰ τοῦ κεντρικοῦ δρόμου. Τὸ ξεχωριστὸ χαρακτηριστικὸ του ἦταν οἱ πολλές-πολλές φωλιές πελαργῶν, πάνω σ’ ὅλους τοὺς στύλους τοῦ ἠλεκτρικοῦ, στὸ καμπαναριὸ καὶ στὶς πρὸ ψηλές καμινάδες. Δὲν εἶδα τίποτα ὅμως ποῦ νὰ θυμίζει ἐκεῖνον

τόν τρομερό Ιούλιο και τή μάχη πού είχε γίνει εκεί. Κανένα μνημείο. Καμιά μνήμη. Άκόμα και τὰ βουνά γύρω, δέν αντιλαλοῦσαν ἀπό ποδοβολητὰ ἀλόγων και κλαγγές ὄπλων και τήν πολεμική ἰαχή «Βασίλειε σὺ νικᾷς». Και τὰ βουνά σόπασαν.

Τὸ χειρότερο εἶναι πὼς, δέν τόλμησα νὰ ρωτήσω κᾶν τοὺς ντόπιους ἂν ὑπάρχει μνημείο γιὰ τή μάχη, γιατί τὸ πάθημα, μοῦ ἔχει γίνει μάθημα. Μιά φορά ρώτησα στήν πλατεῖα τῶν Καλαβρύτων ἂν ἤξερε κανεὶς τὸ δρόμο γιὰ τὸ κάστρο τῶν Καλαβρύτων και παραλίγο νὰ γίνω ἐγὼ ἀξιοθέατο, γιατί – ὅπως μοῦ εἶπαν– ἀπὸ τὸν πόλεμο πού ἀνέβηκαν οἱ Γερμανοὶ στὸ κάστρο τους, κανεὶς ἄλλος δέν ἐνδιαφέρθηκε νὰ ξαναβρεῖ τὸ δρόμο γιὰ ’κεῖ!!! Ἀπὸ τότε πῆρα κι ἐγὼ τὸ μάθημά μου και δέν ξαναέκανα παράξενες ἐρωτήσεις. Γι’ αὐτὸ δέν ἔμαθα ἂν στὸ Κλειδί ὑπάρχει μνημείο τῆς μάχης του.

Τὶ ἦταν ὅμως, αὐτὴ ἡ μάχη; Ἦταν τὸ τέλος τῆς πολύχρονης περιπέτειας τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μὲ τοὺς γείτονές της, τὸν Βουλγαρικὸ λαό. Ἦταν ἡ ἀπόφαση ἐνὸς ἀνθρώπου πού εἶχε περάσει ὅλη του τὴ ζωὴ πολεμῶντας, νὰ βάλει ἓνα τέλος στὰ δεινὰ τοῦ πολέμου πού εἶχαν ἐξαντλήσει και τὸν ἴδιο και τὸ κράτος του και τὸ στρατό του. Και τὸ ἔβαλε. Και, προτοῦ τὸν κατηγορήσει κανεὶς γιατί τὸ ἔβαλε τὸ τέλος –και μὲ τέτοιο σκληρὸ τρόπο– πρέπει νὰ δεῖ τὴ τύχη θὰ τὸν περίμενε ἂν ἔχανε ἐκείνη τὴ μάχη και βρισκόταν ὁ ἴδιος στὴ θέση τοῦ ἡττημένου. Ὅταν ξεκινούσε νὰ πολεμήσει, ἐκείνη τὴν καυτὴ μέρα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1014, ὁ αὐτοκράτορας Βασίλειος ἤξερε πὼς, ἓναν ἄλλο Ἰούλιο, 200 χρόνια πρὶν, ὁ αὐτοκράτορας Νικηφόρος πού εἶχε νικηθεῖ ἀπ’ τὸν Κροῦμμο, τὸν Χὰν τῶν Βουλγάρων, ὄχι μόνον σκοτώθηκε, ἀλλὰ τὸ κρανίو του εἶχε γίνει κούπα, γιὰ νὰ πίνει ὁ νικητῆς κρασί!!!

Ἐκεῖνο τὸν Ἰούλιο ὁ αὐτοκράτορας Βασίλειος ἦταν πενήντα ἐννέα ἐτῶν. Ὅλη του τὴ ζωὴ πολεμοῦσε, ἀπὸ νεαρὸ παιδί. Εἶχε κι αὐτὸς κουραστεῖ, εἶχαν κι οἱ στρατιῶτες του κουραστεῖ, εἶχε κι ὅλος ὁ λαός του κουραστεῖ. Γι’ αὐτὸ, ἐκείνη τὴ μέρα, ἡ μάχη ἦταν ὅλα γιὰ ὅλα. Και κατέβηκε ἀπ’ τ’ ἀλόγο του και πολέμησε ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες του, σῶμα μὲ σῶμα μὲ τοὺς ἀντιπάλους του, μέσα στὴ ζέστη, κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο πού τοὺς ἔκαιγε. Για νὰ μπορούμε ἐμεῖς σήμερα νὰ χαζεύουμε τοὺς πελαργούς πίνοντας τὴν Coca Cola τῶν Ἀμερικανῶν φίλων μας πού θὰ μᾶς ξαναγράψουν τὴν ἱστορία μας.

Ἐκείνη τὴ μέρα, τὴν 29^η μέρα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1014, ὅλη τὴ μέρα, κάτω ἀπὸ τὸν καυτὸ ἥλιο, οἱ στρατιῶτες τῆς Ἁγίας Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας πολεμοῦσαν μὲ τὴν ἰαχή «Βασίλειε, σὺ νικᾷς», γιατί τὸν ἔβλεπαν πρῶτο, τὸν βασιλιά και στρατηγὸ τους νὰ πολεμᾷ ὅπου ἡ μάχη ἦταν πρὶν σκληρὴ, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸν ἑαυτὸ του και τὴν ἀσφάλειά του, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὴ ζωὴ του, περασμένος στὰ χρόνια ἀλλὰ ἀδάμαστος, αὐτὸς πού δέν ἤξερε τὶ θὰ πεῖ ζωὴ στὰ ἀνάκτορα και ξεκούραση. Ἐκείνη τὴ μέρα γεννήθηκε ὁ θρύλος τοῦ αὐτοκράτορα Βασίλειου, γιατί ἐκείνη τὴ μέρα εἶδαν ὅλοι ὅτι ἦταν φτιαγμένος ἀπὸ τὴ σόφα πού γεννάει θρύλους... «κι ὁ διαλεχτὸς ἀξίζει γιὰ χίλιους μέσα στοὺς πολλούς», γιὰ νὰ θυμηθοῦμε τὸν

ποιητή. Αύτους τούς θρύλους, τὰ χρόνια δὲν τούς θαμπώνουν, γιατί εἶναι ἀληθινοί, ἦταν ζωντανοί, τούς εἶδαν οἱ ἄνθρωποι, τούς ἔζησαν. Τὸν εἶχαν μπροστά τους οἱ στρατιῶτες του, δὲν τὸν φαντάστηκαν, τὸν ἔβλεπαν καὶ τὸν ἄγγιζαν καὶ ἔπεφταν στὴ μάχη γιὰ χάρη του καὶ πέθαιναν πρόθυμα γι' αὐτόν, μὲ τ' ὄνομά του στὰ χεῖλιά τους, μὲ τὴν πολεμικὴ κραυγὴ τους, «Βασίλειε, σὺ νικᾷς.» Τὰ βουνὰ γύρω στὸ Κλειδί μπορεῖ νὰ σώπασαν, ἀλλὰ θυμοῦνται. Κι οἱ θρύλοι ζοῦν. Κι ἐμεῖς εἴμαστε πολὺ μικροὶ γιὰ νὰ τούς καταργήσουμε.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα τοῦ Ἰουλίου καὶ τὴ νύχτα ποὺ ἀκολούθησε, ὁ αὐτοκράτορας Βασίλειος τὴν πλήρωσε ἀκριβὰ τὴ νίκη του, ἀλλὰ νίκησε. Καὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἦσαν 15.000 Βούλγαροι, τούς ὁποίους ὁ Τσάρος τους τούς ἐγκατέλειπε καὶ τὸ ἔσκασε γιὰ νὰ σωθεῖ. Τὴν ἀπόφαση μπορεῖ νὰ πάρει ἓνας βασιλιάς, ὁ ὁποῖος ἔχει δεῖ τὴν αὐτοκρατορία του νὰ βασανίζεται γιὰ πάνω ἀπὸ 200 χρόνια, ἐξ αἰτίας ἑνὸς λαοῦ στὸν ὁποῖο εἶχε προσφέρει –ὅπως συνήθιζε νὰ προσφέρει σ' ὅλους τούς γειτονικοὺς λαούς του τὸ Βυζάντιο– γλῶσσα, θρησκεία καὶ πολιτισμό; Τὸ μόνο ποὺ ζήτησε σὰν ἀντάλλαγμα ἦταν μιὰ εἰρηνικὴ συνύπαρξη. Καὶ τὸ μόνο ποὺ πῆρε ἦταν πόλεμος καὶ μίσος καὶ βαρβαρότητα. Τὴν νὰ τούς ἔκανε τούς αἰμαλώτους; Ἄν τούς σκότωνε, 15.000 ψυχές, θὰ τὸν κατηγοροῦσαν γιὰ δολοφόνου. Ἄν τούς ἔστελνε στὰ σκλαβοπάζαρα, θὰ ἦταν βάρβαρος. Ἄν τούς ἐλευθέρωνε θὰ γύριζαν στὸν Τσάρο τους, τὸν Σαμουήλ καὶ θὰ ἐπέστρεφαν καὶ πάλι σὰν στρατός του, κι ὁ πόλεμος δὲν θὰ τέλειωνε ποτέ. Ὁ αὐτοκράτορας Βασίλειος ὁ Β' ἔδωσε ἐντολὴ καὶ τύφλωσαν τούς αἰχμαλώτους, ἀφήνοντας ἓναν μονόφθαλμο ἀνὰ ἑκάτο, γιὰ νὰ τούς ὀδηγήσει στὴν πατρίδα τους. Κι ὁ Τσάρος τους, βλέποντάς τους, πέθανε ἀπὸ ἔμφραγμα, ἀπ' τὴ θλίψη του. Κι ἔτσι τέλειωσε ὁ πόλεμος. Κι ἔτσι τὸ ὄνομα καὶ μόνο τοῦ Βασίλειου τοῦ Βουλγαροκτόνου γέμιζε φόβου τούς ἐχθρούς τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τούς κράτησε σὲ ἀπόσταση γιὰ τὰ ἐπόμενα πενήντα χρόνια, ὅταν ἡ κακοδιοίκηση καὶ ἡ ἀνικανότητα τῶν ἐπόμενων βασιλιάδων διέλυαν τὸ κράτος.

Δὲν ξέρω ἂν εἶναι δικαιολογημένη ἡ κατηγορία «προγονόπληκτοι» ποὺ μᾶς προσάπτουν. Σκέφτομαι ὅμως πὼς, ἂν εἴμαστε ὄντως προγονόπληκτοι, θὰ εἶχαμε σιῆσει κι ἓνα μνημεῖο στὸ Κλειδί, νὰ θυμόμαστε τὸ αἷμα ποὺ χύθηκε ἐκεῖ. Θὰ κάναμε καὶ μιὰ ὀμιλία στὴν 29 Ἰουλίου γιὰ νὰ θυμηθοῦμε, θὰ κάναμε κι ἓνα μνημόσυνο στὴν 26 Ἰουλίου σ' ἐκεῖνον τὸν κακομοῖρη τὸν Νικηφόρο τὸν Α' ποὺ τὸ κρανίον του ἔγινε κύπελλο γιὰ νὰ πίνει ὁ Κροῦμμος κρασί. Θὰ σκεφτόμαστε τὴ ζωὴ τους καὶ τὸ θάνατό τους καὶ θὰ μαθαίναμε πολλά. Ἐμεῖς ὅμως τούς ξεχάσαμε. Τὸν Ἰούλιο, τὸ μῆνα γιὰ «τὰ μπάνια τοῦ λαοῦ» ποῖος ἔχει ὥρα νὰ θυμᾶται παλιές ιστορίες; Γι' αὐτὸ θὰ ῥθουν νὰ μᾶς τίς μάθουν τίς παλιές μας ιστορίες, οἱ ἄνθρωποι ἑνὸς κόσμου ποὺ δὲν ἔχει ἱστορία. Οἱ ἄνθρωποι ἑνὸς κόσμου ποὺ χίστηκε πάνω στὴ γενοκτονία ὀλόκληρου λαοῦ, καὶ τολμάει νὰ μιλάει γιὰ βαρβαρότητα καὶ γιὰ ἀδικία. Οἱ ἄνθρωποι ἑνὸς κόσμου ποὺ μετέφερε στὰ ἀμπάρια τῶν πλοίων ἄλλους ἀνθρώπους, στοιβαγμένους σὰν τὰ ζῶα –καὶ χειρότερα– καὶ τολμοῦν νὰ μιλοῦν γιὰ δικαιοσύνη καὶ «ιστορικὴ ἀποκατάσταση». Πολὺ δὲν πάει;

Νινέττα Βολουδάκη

“ΠΟΥ ΖΕΙΣ ΒΡΕ ΠΑΤΕΡΑ;”

Είναι γενικῶς παραδεκτὸ ὅτι οἱ καιροὶ ἀλλάζουν ραγδαῖα. Οἱ συνθήκες τῆς ζωῆς μας, ἡ νοοτροπία τῶν ἀνθρώπων, ἀλλάζουν μὲ τρομακτικὴ ταχύτητα! Δὲν χρειάζεται πιά νὰ μεσολαβήσει μιὰ δεκαετία γιὰ νὰ ἀλλάξουν τὰ δεδομένα μιᾶς κοινωνίας καὶ νὰ ἐπικρατήσουν ἄλλες ἰδέες καὶ καταστάσεις. Χρόνο μὲ τὸ χρόνο παρατηροῦνται ἀνατροπές στὶς συνθήκες τῆς ζωῆς μας, στὴ συμπεριφορὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἔχουμε φθάσει στὸ σημεῖο νὰ πρέπει νὰ ἐπιστρατεύουμε ἐπιχειρήματα γιὰ νὰ πείσουμε τοὺς γύρω μας γιὰ τὸ αὐτονόητο!

Μιὰ συγκεκριμένη συμπεριφορὰ τῶν παιδιῶν ὅμως μένει ἴδια καὶ ἀπαράλλακτη ὅσα χρόνια κι ἂν περάσουν: Παρατηροῦμε ὅτι πάντα πίστευαν καὶ ἀκόμα καὶ σήμερα πιστεύουν ὅτι ξέρουν περισσότερα ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους, ὡς πρὸς τὴν κοινωνία ποὺ ζοῦν καὶ ὅτι οἱ γονεῖς, ἀπὸ μιὰ ἡλικία καὶ μετὰ παύουν νὰ ζοῦν στὸν πραγματικὸ κόσμο καὶ ζοῦν... κάπου ἄλλοῦ, ποιὸς ξέρει ποῦ! Αὐτὸ ποὺ ἀκοῦμε καθημερινὰ νὰ λένε στοὺς γονεῖς τους εἶναι: «ποῦ ζεῖς βρὲ πατέρα;», «ποῦ ζεῖς βρὲ μητέρα;» «Δὲν ξέρεις ὅτι ὁ κόσμος κάνει αὐτὸ ἢ τὸ ἄλλο;»

Δηλαδή κατὰ τὴ γνώμη τῶν παιδιῶν, ὅταν αὐτὰ ἀρχίσουν νὰ συνειδητοποιοῦν πέντε πράγματα γύρω τους, οἱ γονεῖς τους παύουν νὰ ἀντιλαμβάνονται τὸν κόσμο καὶ ἔχουν ἀνάγκη τὰ παιδιὰ γιὰ νὰ τοὺς «μεταφράζουν» τὴν κοινωνία; Τί παθαίνουν ξαφνικά; Πῶς, ἐνῶ ἀντιλαμβάνονταν μέχρι χθὲς τὰ πράγματα καὶ εἶχαν ἄποψη, σήμερα ζοῦν σὲ «ἄλλο κόσμο»;

Ὅταν τὰ παιδιὰ ἀρχίζουν νὰ μεγαλώνουν καὶ νὰ καταλαβαίνουν ὀρισμένα πράγματα, οἱ γονεῖς σταματοῦν νὰ μετέχουν στὴν πραγματικότητα καὶ παύουν νὰ ἀντιλαμβάνονται τὶς μόδες, τὶς τάσεις τῆς κοινωνίας, τὶς ἐπιλογές καὶ τὰ προβλήματα τῶν νέων; Πῶς ἐξηγεῖται αὐτὴ ἡ ξαφνικὴ ἀπομόνωση τῶν γονέων;

Αὐτὲς τὶς ἀπλὲς καὶ λογικὲς σκέψεις ὅμως, φαίνεται ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τὶς κάνουν τὰ παιδιὰ. Εἶναι μήπως ἡ ἀλαζονεία τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας, αὐτὴ ποὺ δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ καταλάβουν ὅτι ἐπειδὴ ἐκεῖνα σήμερα συνειδητοποιήσαν δύο πράγματα, δὲν σημαίνει ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν τὰ ξέρει; Ἐπειδὴ, δηλαδή, ὁ πατέρας ἢ ἡ μητέρα δὲν πηγαίνουν πιά στὸ σχολεῖο, δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ξέρουν τί γίνεται στὰ σχολεῖα ἢ μὲ τί ἀσχολοῦνται τὰ παιδιὰ. Ἐπειδὴ ὀρισμένοι ἄνθρωποι ἔχουν ἓνα ἐπίπεδο καὶ δὲν θέλουν νὰ ξεπέσουν ἀπὸ αὐτὸ μὲ τὸ νὰ υἱοθετήσουν τὶς σύγχρονες τάσεις τῆς μόδας (ποὺ προβάλλουν π.χ. εἶδη μουσικῆς ποὺ ἀντὶ νὰ τοὺς καλλιεργοῦν, μειώνουν τὸ ἐπίπεδο αὐτῶν ποὺ τὶς ἀκοῦνε, ἢ ἐνδύματα ποὺ τοὺς δημιουργοῦν μιὰ «φτηνὴ»

εικόνα ἀντὶ αὐτῆς τῶν ἀξιοπρεπῶν ἀνθρώπων), δὲν σημαίνει ὅτι οἱ γονεῖς δὲν ξέρουν ποιὲς μουσικὲς κυκλοφοροῦν στὴν ἀγορὰ ἢ ὅτι δὲν ἔχουν ἰδέα ἀπὸ τὴν μόδα τῆς ἐποχῆς τους.

Τὰ παιδιά, ἐπειδὴ εἶναι ἀκόμα ἀνώριμα, ἀπορροφοῦν ὅ,τι τοὺς προσφέρεται καὶ τὸ βρίσκουν ἐλκυστικό, χωρὶς νὰ ἐπιστρατεύουν κριτήρια ἐπιλογῆς, ἐπειδὴ ἴσως ὑπερισχύουν τὰ συναισθήματά τους παρὰ ἢ λογικὴ καὶ κατὰ συνέπεια, ὅπου βλέπουν ὅτι οἱ γονεῖς δὲν συμβαδίζουν μὲ αὐτά, τοὺς θεωροῦν ὀπισθοδρομικοὺς ἢ κολλημένους σὲ ἄλλους καιροὺς. Ἀντίθετα, ὅσοι γονεῖς υἱοθετοῦν τὶς τάσεις τῆς κοινωνίας καὶ συμμορφώνονται μὲ τὰ πρότυπα ποὺ προβάλλονται κάθε φορά, αὐτοὶ θεωροῦνται ἀπὸ τὰ παιδιά τους προοδευτικοὶ καὶ «ἐνημερωμένοι»!

Δὲν σκέφτονται ὅμως τὰ παιδιά ὅτι οἱ γονεῖς μας ἔχουν ζήσει 20 ἢ 30 χρόνια πρὶν ἀπὸ ἐμᾶς, ἔχουν ἐμπειρίες τόσων χρόνων, ἔχουν ζήσει τὶς τάσεις καὶ τὶς συνθηκὲς δύο γενεῶν καὶ ἐπιπλέον ἔχουν τὴν γνώση αὐτῶν ποὺ ἐπικρατοῦσαν τὴν προηγούμενη ἀπὸ αὐτοὺς ἐποχὴ, μέσα ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους. Ἐχουν συνεπῶς μεγαλύτερη ἰκανότητα ἀπὸ ἐμᾶς νὰ καταλαβαίνουν καὶ νὰ ἀφουγκράζονται τὰ μηνύματα τῆς νέας ἐποχῆς. Ἀλλὰ ἀντὶ γι' αὐτὸ σκέφτονται ὅτι γιὰ νὰ μὴν συμβαδίζουν οἱ γονεῖς μας μὲ αὐτά ποὺ προβάλλονται σήμερα, δὲν τὰ ξέρουν! Τὶ λογικὸ συμπέρασμα!

Αὐτός, νομίζω, ὅτι εἶναι ἕνας σημαντικὸς λόγος ποὺ μεγαλώνει τὸ χάσμα τῶν γενεῶν! Ἀντὶ οἱ νεώτεροι νὰ ἐκμεταλλετοῦν τὴν ἐμπειρία καὶ τὶς ἰκανότητες τῶν μεγαλύτερων καὶ νὰ προχωρήσουν παραπέρα, νὰ ἀνακαλύψουν περισσότερα καὶ χρησιμότερα πράγματα, νὰ γίνουν ἀνθρωποὶ ἀξιόλογοι καὶ νὰ δημιουργήσουν κι αὐτοὶ μὲ τὴ σειρά τους ἄλλους ἀνθρώπους πιὸ ἀξιόλογους ἀπὸ τοὺς ἑαυτοὺς τους, διαγράφουν ὡς ὀπισθοδρομικοὺς τοὺς προηγούμενους καὶ ξεκινοῦν μὲ τὴν ἴδια ὄρμη, ὅπως ὅλοι οἱ ἀνθρωποὶ πρὶν ἀπὸ αὐτούς, νὰ ἀνακαλύψουν ξανά τὰ ἴδια ἀκριβῶς πράγματα, παθαίνοντας συνήθως τὰ ἴδια παθήματα, γιὰ νὰ φθάσουν στὸ τέλος τῆς ζωῆς τους στὸ ἴδιο σημεῖο ποὺ εἶχαν φθάσει καὶ οἱ γονεῖς τους. Καί, ὅσο περνοῦν οἱ γενιὲς ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἴδια διαδικασίαν, γίνονται χειρότερες ἀπὸ τὶς προηγούμενες, καθὼς φθείρονται σταδιακὰ καὶ ἔχουν λιγότερες ἀντιστάσεις καὶ λιγότερους φραγμούς.

Ἄλλη μιὰ γενιά, δηλαδή, χάνει τόσα χρόνια γιὰ νὰ ἀποδείξει γιὰ ἄλλη μιὰ φορά ὅτι ὁ ἀνθρωπος μόνος του, γυρίζει γύρω-γύρω, ὅπως ὁ σκύλος ποὺ κυνηγάει τὴν οὐρά του, χωρὶς νὰ πετυχαίνει αὐτὸ ποὺ ἀρχικὰ ἔθεσε σὰν στόχο: νὰ προχωρήσει παραπέρα ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ πῆγαν οἱ γονεῖς του. Γιατὶ ἢ ἀλαζονεία τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τοῦ ὑπαγορεύει ὅτι μόνον αὐτὸς ξέρει, καταλαβαίνει καὶ προχωρεῖ, τὸν ἐπιστρέφει πολλὰ βήματα πιὸ πίσω ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ βρίσκονται οἱ γονεῖς του καὶ σαφῶς πολὺ μακρύτερα ἀπὸ τὸν ἀρχικὸ στόχο ὅλων μας, τὸ Θεό.

Μαρίνα Διαμαντῆ

“ Ἐξελικτικὸ ἀτύχημα ἢ πίστη στὸ Θεό...”!

ΑΝΙΧΝΕΥΕΤΑΙ ΚΑΙ ΤΟ “ΤΟΝΙΔΙΟ ΤΟΥ ΘΕΟΥ”!

Στὴν ἐφημερίδα “**Ἡ Καθημερινή**”, στὶς **6 Μαΐου 2007**, δημοσιεύθηκε ἓνα ἄρθρο μὲ τίτλο “**Στὰ χαρακώματα ξανὰ θρησκεία καὶ ἐπιστήμονες**”. Μὲ ἀφορμὴ αὐτὴ τὴ δημοσίευση θὰ ἤθελα νὰ παραθέσω ὀρισμένα στοιχεῖα καθὼς καὶ ὀρισμένες προσωπικὲς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ἐν συντομίᾳ, ὁ κύριος Ματθαῖος Τσιμιτάκης (συγγραφέας τοῦ ἄρθρου, ἀγνώστου ιδιότητος), ἀναφέρεται στὴ δουλειά του ἐξελικτικοῦ βιολόγου Dean H. Hamer ὁ ὁποῖος ἀρχικὰ ξεκίνησε νὰ μελετήσῃ τὸ κατὰ πόσο ἡ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸ κάπνισμα ἔχει κληρονομικὴ βάση καὶ κατέληξε νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι ἀνακάλυψε ἓνα γονίδιο τὸ ὁποῖο σχετίζεται μὲ τὴν ἀνθρώπινη πίστη καὶ τὴ ροπὴ πρὸς τὴν πνευματικότητα, τὸ ὁποῖο καὶ ἀποκάλεσε “θεο-γονίδιο”. Τὰ πειραματικὰ του ἀποτελέσματα καθὼς καὶ οἱ προσωπικὲς του ἀπόψεις βρίσκονται στὸ βιβλίο μὲ τίτλο “**Τὸ θεο-γονίδιο**” (“**The God Gene**”) τὸ ὁποῖο ὁ Hamer ἐξέδωσε τὸ 2005. Ὁ κύριος Τσιμιτάκης, ἀποφασίζει νὰ διανθίσει τὸ κείμενό του μὲ ἀτάκες ὅπως “**Σὲ 25 χρόνια οἱ θρησκείες δὲν θὰ προκαλοῦν κανένα δέος στὸν κόσμο λένε οἱ ἐπιστήμονες**” καὶ νὰ χρησιμοποιήσῃ τίτλους ὅπως “**Ἐξελικτικὸ ἀτύχημα θεωροῦν οἱ βιολόγοι τὴν πίστη στὸ Θεό...**” δίνοντας τὴν αἴσθησι ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὁμόφωνη στάσι τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἀπέναντι στὸ θέμα.

Ὅσον ἀφορᾷ στὸ κύριο θέμα τοῦ ἄρθρου, τὸν κύριο Hamer καὶ τὸ “θεο-γονίδιο” του, ἀξίζει νὰ ἀναφέρουμε λίγες περισσότερες λεπτομέρειες γιὰ τὸ “ἐξωτικὸ” αὐτὸ γονίδιο. Πρόκειται γιὰ τό, γνωστὸ στὸν ἐπιστημονικὸ κόσμο ἀπὸ τὸ 1993, γονίδιο VMAT2 τὸ ὁποῖο, μέσα ἀπὸ τὴν πρωτεΐνη ποὺ παράγει, εἶναι ὑπεύθυνο γιὰ τὴν προετοιμασία ἔκκρισης συγκεκριμένων οὐσιῶν οἱ ὁποῖες ὀνομάζονται νευροδιαβιβαστὲς ἀπὸ τὰ κύτταρα τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Οἱ νευροδιαβιβαστὲς εἶναι οἱ οὐσίαι οἱ ὁποῖαι μεταφέρουν σήματα ἀπὸ τὸ ἓνα νευρικὸ κύτταρο στὸ ἄλλο, εἶναι μὲ ἄλλα λόγια ἡ “ραχοκοκαλιά” τοῦ νευρικοῦ μας συστήματος τὸ ὁποῖο στὴν οὐσία εἶναι ἓνα χαῶδες ὑπερπολύπλοκο δίκτυο νευρικῶν κυττάρων τὰ ὁποῖα συνδέονται πολυεπίπεδα καὶ ἀνταλλάσσουν διαρκῶς σήματα. Ὁ Hamer, προκειμένου νὰ μελετήσῃ τὸ ἂν τὸ συγκεκριμένο γονίδιο σχετίζεται μὲ τὴν ἀνθρώπινη πίστη, ἔπρεπε νὰ βρεῖ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι βάσει ἀντικειμενικῶν κριτηρίων θὰ ἀνῆκαν στὶς δύο ἀντίθετες κατηγορίες, σὲ ἀνθρώπους μὲ πίστη καὶ σὲ ἀνθρώπους χωρὶς πίστη. Ὅπως εἶναι κατανοητό, ἡ ἀντικειμενικὴ ἐπιλογή βάσει ἐνὸς τέτοιου χαρακτηριστικοῦ τὸ ὁποῖο εἶναι πολυδιάστατο καὶ ἀπόλυτα προσωπικὸ γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο εἶναι κυριολεκτικὰ ἀδύνατο. Προκειμένου ὁ κύριος Hamer νὰ προχωρήσῃ μὲ τὴν ἔρευνά του υἱοθέτησε ἓνα ἐρωτηματολόγιο

τὸ ὁποῖο εἶναι “εἰδικὰ σχεδιασμένο” ἔτσι ὥστε νὰ διαχωρίζει ἀνθρώπους βάσει ἑνὸς χαρακτηριστικοῦ τὸ ὁποῖο ὀνομάζεται αὐτο-ὑπερβατικότητα. Τὸ ἐρωτηματολόγιο αὐτὸ σχεδιάστηκε ἀπὸ τὸν Robert Cloninger ὁ ὁποῖος εἶναι ψυχίατρος στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Washington. Κατὰ τὸν κύριο Cloninger οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους τὸ ἐρωτηματολόγιο τοῦ ξεχωρίζει μοιράζονται ὀρισμένα χαρακτηριστικὰ ὅπως ἓνα αἶσθημα σύνδεσης μὲ τὸν κόσμον καὶ μιὰ δεκτικότητα σὲ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν μποροῦν νὰ ἀποδειχθοῦν. Ἐχοντας ὑπ’ ὄψιν τὰ παραπάνω οἱ ἀναγνώστες μποροῦν νὰ καταλάβουν κατὰ πόσον τὰ κριτήρια ἐπιλογῆς “δειγμάτων” (τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω μιᾶς ὁποιασδήποτε ἐπιστημονικῆς μελέτης) ἦταν ἀντικειμενικά. Ἀκολουθῶς παραθέτω μεταφρασμένο τμῆμα μιᾶς κριτικῆς πὺν ἔλαβε τὸ βιβλίο τοῦ Hamer ἀπὸ τὸν πολυβραβευμένο ἐπιστημονικὸ ἀρθρογράφο Carl Zimmer ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε στὸ ἔγκυρο ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ Scientific American:

“Εἶναι τὸ θεο-γονίδιο ἀληθινό; Οἱ μόνες ἀποδείξεις πὺν ἔχουμε στὰ χέρια μας εἶναι τὰ στοιχεῖα πὺν παραθέτει ὁ Hamer στὸ βιβλίο του. Αὐτὸς καὶ οἱ συνεργάτες του ἀκόμα προετοιμάζονται νὰ καταθέσουν τὰ ἀποτελέσματά τους σὲ ἓνα ἐπιστημονικὸ περιοδικό. Θὰ ἦταν ἐνδιαφέρον νὰ δοῦμε κατὰ πόσον τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ θὰ μποροῦσαν νὰ σταθοῦν μπροστὰ στοὺς αὐστηροὺς ἐπιστήμονες-ἀξιολογητὲς τῶν περιοδικῶν. Θὰ ἦταν ἀκόμα πιὸ ἐνδιαφέρον ἂν βλέπαμε καὶ ἄλλους ἐπιστήμονες νὰ καταφέρνουν νὰ ἐπαναλάβουν τὴν μελέτη τοῦ Hamer παίρνοντας τὰ ἴδια ἀποτελέσματα μιᾶς καὶ ὁ τομέας τῆς συμπεριφοριστικῆς γενετικῆς εἶναι γεμάτος ἀπὸ συσχετισμοὺς γονιδίων-συμπεριφορῶν πὺν δὲν μπόρεσαν ποτὲ νὰ ἐπαληθευθοῦν παρ’ ὅτι αὐτοὶ οἱ συσχετισμοὶ ἀρχικὰ χαιρετήθηκαν ὡς μεγάλες ἀνακαλύψεις. Γιὰ παράδειγμα, τὸ 1993, ἓνας ἐπιστήμονας ἀνακοίνωσε τὴν ἀνακάλυψη τοῦ συσχετισμοῦ τῆς ἀνδρικῆς ὁμοφυλοφιλίας μὲ ἓνα τμῆμα τοῦ χρωμοσώματος ‘X’. Ἡ ἀνακοίνωση δημιούργησε σωστὸ πανηγύρι στὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης. Ὅταν ἄλλοι ἐπιστήμονες προσπάθησαν νὰ ἐπαναλάβουν τὴν μελέτη, ἀπέτυχαν νὰ πάρουν τὰ ἴδια ἀποτελέσματα. **Τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιστήμονα αὐτοῦ ἦταν Dean H. Hamer**”.

Τὸ πρωτότυπο κείμενο αὐτῆς τῆς κριτικῆς μπορεῖ νὰ τὸ ἀνασύρει ὁ ὁποιοσδήποτε ἀπὸ τὸ διαδίκτυο καὶ πιὸ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸ δικτυακὸ τόπο τοῦ γνωστοῦ ἠλεκτρονικοῦ βιβλιοπωλείου Amazon (www.amazon.com). Ἄν ὁ χρήστης ἀναζητήσῃ τὸ βιβλίο μὲ τὸ ὄνομα του, “The God Gene”, τὸ Amazon στὴν ἠλεκτρονικὴ σελίδα τοῦ βιβλίου θὰ παραθέσῃ καὶ τὴν συγκεκριμένη κριτικὴ.

Ἡ ἐρώτησή μου στὸν κύριο Τσιμιτάκη εἶναι: “**Γιατὶ ἐπιλέξατε νὰ ἀρθρογραφήσετε γιὰ ἓνα θέμα τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει καμία ἀπολύτως ὑπόσταση στὴν ἐπιστημονικὴ κοινότητα ἀπὸ τὴ στιγμή πὺν δὲν ἔχει ἐκδοθεῖ σὲ κανένα ἐπίσημο ἐπιστημονικὸ περιοδικό; Γιατὶ τὰ περιεχόμενα τοῦ βιβλίου τοῦ κυρίου Hamer παρουσιάζονται σὰν μιὰ “συγκλονιστικὴ ἀνακάλυψη” ἀπὸ τὴ στιγμή πὺν ἡ ἐγκυρότητά τους δὲν ἔχει διασταυρωθεῖ;**”

Συνεχίζοντας, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὸ ἑξῆς. Στὸ ὑπὸ σχολιασμὸ ἄρθρο ἀναφέρονται οἱ γνῶμες τεσσάρων ἀκαδημαϊκῶν προσώπων, τοῦ ἀνθρωπολόγου Scott Atran, τοῦ ἐξελικτικοῦ βιολόγου Richard Dawkins, τοῦ φιλοσόφου Daniel Dennett καὶ τοῦ νομπελίστα φυσικοῦ Steven Weinberg. Ὁ πρῶτος ἀναφέρει ὅτι ἡ πίστη προέκυψε ἐξελικτικὰ ὡς ὑποπροϊὸν τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ θέλησή μας. Ὁ δεύτερος στὸ βιβλίο του “Ἡ Πλάνη τοῦ Θεοῦ” ἀναφέρει ὅτι ἡ πίστη εἶναι “παράγωγο ἐνὸς ἐξελικτικοῦ ἀτυχήματος, παράλογο καὶ κοινωνικὰ βλαβερό. Ὁ τρίτος δηλώνει ὅτι, σὲ 25 χρόνια ἀπὸ σήμερα, οἱ θρησκείες δὲν θὰ προκαλοῦν κανένα δέος στὸν κόσμο καὶ ὁ τελευταῖος ὅτι “πρέπει οἱ ἐπιστήμονες νὰ κάνουν τὰ πάντα προκειμένου νὰ ἀδυνατίσουν τὴν ἐπιρροὴ τῶν θρησκείων στὴν κοινωνία. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἴσως καὶ ἡ μεγαλύτερη συμβολὴ τους στὸν πολιτισμό”. Εἶναι προφανές ὅτι καὶ οἱ τέσσερις ἀπόψεις προέρχονται ἀπὸ ἀνθρώπους πὸν δηλώνουν ἄθεοι, ἀλλὰ δὲν πρόκειται μόνο γιὰ ἀθέους πὸν ἀρνοῦνται νὰ πιστέψουν στὸ Δημιουργὸ καὶ ἀπλᾶ διάγουν τὸ βίό τους. Ὁ νομπελίστας φυσικὸς Steven Weinberg εἶναι φανατικὸς πολέμιος τῆς θρησκείας. Σὲ μιὰ ὁμιλία του τὸ 1998 στὴ Washington δήλωσε: “Ἡ θρησκεία εἶναι προσβολὴ στὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Χωρὶς αὐτή, θὰ εἶχαμε καλοὺς ἀνθρώπους νὰ πράττουν καλὰ ἔργα καὶ κακοὺς ἀνθρώπους νὰ πράττουν κακὰ ἔργα. Τὸ νὰ ἔχεις καλοὺς ἀνθρώπους νὰ πράττουν κακὰ ἔργα ὅπωςδήποτε προϋποθέτει τὴν ὑπαρξὴ μιᾶς θρησκείας”. Ἡ στάση τοῦ κυρίου Weinberg εἶναι σαφῶς ἀκραῖα καὶ μοῦ προκαλεῖ ἰδιαίτερη ἐντύπωση πῶς ἓνας δημοσιογράφος, ὁ ὁποῖος προασπίζεται τὴν ἀντικειμενικὴ ἐνημέρωση, τὴ διαφάνεια καὶ τὴν ἀλήθεια ἐπιλέγει νὰ προβάλλει τὶς ἀπόψεις ἐνός, καὶ ὅπως καταφαίνεται, προκατειλημμένου ἀνθρώπου!

Συνεχίζοντας ἀναφέρω ὅτι ὁ φιλόσοφος, κύριος Daniel Dennett, ἐκτὸς ἀπὸ δηλωμένος ἄθεος ἀποτελεῖ καὶ μέλος τοῦ Κινήματος τῶν Φωτεινῶν. Οἱ Φωτεινοὶ εἶναι μιὰ ὁμάδα ἀνθρώπων πὸν αὐτοπροσδιορίζονται ὡς ἄτομα τῶν ὁποίων ἡ κοσμοθεωρία εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ μεταφυσικὰ καὶ μυστικιστικὰ στοιχεῖα καὶ ρέπει πρὸς τὸ νατουραλισμὸ ὁ ὁποῖος διέπει τὴν ἠθικὴ καὶ τὶς πράξεις τους. Πληροφορίες γιὰ τοὺς “Φωτεινοὺς” μπορεῖτε νὰ βρεῖτε στὸ δικτυακὸ τόπο τῆς Ὀργάνωσης www.the-brights.net καὶ νὰ βγάλετε τὰ συμπεράσματά σας. Ὁ ἀρθρογράφος, ὅχι μόνο προβάλλει τὴν ἄποψη τοῦ παραπάνω κυρίου περὶ ἔκλειψης τῶν θρησκείων μέσα στὴν ἐπόμενη 25ετία, ἀλλὰ τὴν παρουσιάζει καὶ μὲ τρόπο παραπλανητικό. Μέσα στὸ ἄρθρο βλέπουμε μὲ μεγάλα γράμματα, ἔτσι γιὰ νὰ μὴ μᾶς ξεφύγει: “Σὲ 25 χρόνια οἱ θρησκείες δὲν θὰ προκαλοῦν κανένα δέος στὸν κόσμο **λένε οἱ ἐπιστήμονες**”. Ὁ τρόπος πὸν διατυπώνεται ἡ παραπάνω πρόταση δίνει στὸν ἀναγνώστη νὰ καταλάβει ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὁμόφωνη ἄποψη ὁλόκληρου τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα πρόκειται γιὰ τὴν ἄποψη ἐνός φιλοσόφου μὲ προτίμηση στὶς “φωτεινές” Ὀργανώσεις!

Ὡστόσο, ἡ παραπάνω φράση δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ πὸν τονίζεται μὲ μεγάλα γράμματα. Ἡ ἄποψη τοῦ κυρίου Dawkins ὅτι ἡ πίστη δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο

παρὰ ἓνα ἐξελικτικὸ ἀτύχημα βρίσκεται στὴν πιὸ περίοπτη θέση, ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸν κεντρικὸ τίτλο τοῦ ἄρθρου. Μᾶλλον θὰ εἶναι σύμπτωση πού ὁ κύριος Dawkins εἶναι καὶ αὐτὸς μέλος τῆς Ὀργάνωσης τῶν “Φωτεινῶν”! Ἡ ἄποψη τοῦ κυρίου Dawkins προβάλλεται, ὅπως καὶ στὴν προηγούμενη περίπτωση ὡς ἄποψη ὅλων τῶν βιολόγων, “Ἐξελικτικὸ ἀτύχημα θεωροῦν οἱ βιολόγοι τὴν πίστη στὸ Θεό”! Πάντως, οἱ συγκεκριμένοι ἄνθρωποι καθὼς καὶ τὸ δίκτυο, πού τοὺς προωθεῖ, προσπαθοῦν μὲ κάθε εὐκαιρία νὰ περάσουν στὸ κοινὸ τὴν προπαγάνδα τους. **Δὲν εἶναι τυχαῖο πὸν καὶ οἱ τρεῖς κλήθηκαν νὰ δώσουν συνέντευξη στὴν τηλεοπτικὴ σειρὰ τοῦ BBC “Οἱ Κασσέττες τῆς Ἀθεΐας”.**

Ὁλοκληρώνοντας τὶς παρατηρήσεις μου θὰ ἤθελα νὰ σχολιάσω μιὰ ἀπὸ τὶς τελευταῖες φράσεις τοῦ ἀρθρογράφου: “Ἡ ἐπιστήμη στὶς μέρες μας παραβιάζει γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ τὰ ὅρια τοῦ ἱεροῦ δημιουργῶντας ζωὴ στὸ ἐργαστήριό μὲ τὶς βιοτεχνολογίες”. Ἡ φράση αὕτη ἀποτελεῖ, γιὰ νὰ εἶμαι ἐπιεικής, παρωδία ἐπιστημονικῆς ἀντίληψης. Οἱ ἐπιστήμονες γιὰ πάρα πολὺ καιρὸ προσπαθοῦσαν νὰ δημιουργήσουν ζωὴ στὸ ἐργαστήριό ξεκινῶντας ἀπὸ ἀβιοτικά (νεκρὰ) συστήματα, τὰ ὁποῖα εἶχαν τοποθετηθεῖ σὲ συνθήκες πανομοιότυπες μὲ αὐτὲς πού ἐπικρατοῦσαν στὸν πλανήτη μας ὅταν γεννήθηκε ἡ ζωὴ. Μὲ ἄλλα λόγια ἔφτιαξαν μιὰ “σούπα” μὲ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα συστατικὰ προκειμένου νὰ δημιουργηθεῖ ἓνα ζωντανὸ κύτταρο καὶ ἔφεραν αὕτη τὴ “σούπα” στὶς “σωστὲς” συνθήκες γιὰ τὴ δημιουργία τῆς ζωῆς. Τὰ πειράματα “στέφθηκαν” μὲ ἀπόλυτη ΑΠΟΤΥΧΙΑ. Προφανῶς ὁ ἀρθρογράφος ἀναφέρεται στὶς τεχνητὲς γονιμοποιήσεις, ἀλλὰ αὐτὲς, ὀφείλω νὰ τὸν ἐνημερώσω, δὲν εἶναι δημιουργία ζωῆς **ἀλλὰ ἐργαστηριακὸς χειρισμὸς ἤδη ζωντανῶν συστημάτων.** Δὲν ξέρω ἂν ἡ παραπάνω παραπλανητικὴ φράση γράφτηκε ἀπὸ ἄγνοια ἢ ἀπὸ σκοπιμότητα, ἂν καὶ μετὰ ἀπὸ ὅλα τὰ παραπάνω τείνω νὰ πιστέψω τὸ δεύτερο. Ἡ δημιουργία τῆς ζωῆς, αὕτη ἡ “σπίθα” πού τὴ φύση τῆς δὲν κατανοοῦμε, συνεχίζει νὰ εἶναι ἀποκλειστικὸ προνόμιο τοῦ Θεοῦ.

Μὲ αὐτὸ τὸ κείμενο δὲν σκοπεύω νὰ κάνω κήρυγμα στοὺς δημοσιογράφους περὶ ἰσορροπημένης καὶ ἀντικειμενικῆς ἀρθρογραφίας, διότι ξέρουν πολὺ καλὰ καὶ ποῖοι εἶναι καὶ τὴ δύναμη ἔχουν στὰ χέρια τους. Αὐτὸ πού θέλω εἶναι νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴ σὲ ὅλους μας γιὰτὶ καθημερινὰ βομβαρδιζόμαστε ἀπὸ εἰκόνες καὶ ἤχους πού ἔρχονται νὰ μᾶς “ἐλευθερώσουν” ἀπὸ τὴν “καταπίεση” καὶ τὸ “σκοταδισμό” τοῦ Θεοῦ ἐνῶ στὴν πραγματικότητα μᾶς ψιθυρίζουν μὲ τρόπο ἔντεχνο καὶ διακριτικὸ τὶ νὰ σκεφτόμαστε, τὶ νὰ πιστεύουμε, τὶ νὰ νοιώθουμε, πῶς νὰ ζοῦμε καὶ τελικὰ πῶς νὰ πεθαίνουμε...

Κώστας Βουγάς
Μοριακὸς Βιολόγος

ΑΦΘΟΝΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΣΑΡΛΑΤΑΝΟΥΣ “ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ”

Πολὺς λόγος γίνεται ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια γιὰ τὴν τεχνολογία καὶ τὴν ἐπιστήμη, τὶς ὑποσχέσεις ποὺ δίνουν ὅτι θὰ λυτρώσουν τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ ὅλα τῆς τὰ προβλήματα ἢ θὰ ἀπαντήσουν σὲ ὅλα τὰ ὑπαρξιακὰ ἐρωτήματα τοῦ ἀνθρώπου. Λὲς καὶ πρόκειται γιὰ μιὰ νέα θρησκεία! Τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Βουγᾶ στὸ τεῦχος τοῦ Μαΐου 2007 τῆς « Ἐνοριακῆς Εὐλογίας» μὲ τὸν συνταρακτικὸ ἐπίλογό του οὐσιαστικὰ ἀποκαλύπτει ἓνα κοινὸ μυστικὸ στὸ χῶρο τῆς σημερινῆς «ἐπιστήμης»: Πολλὰ ἀπὸ τὰ «ἐπιστημονικὰ νέα» ποὺ ἀνακοινώνονται στὰ μέσα ἐνημέρωσης φαίνεται ὅτι κινοῦνται ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς ἀποδεδειγμένης ἀλήθειας. Ἀπλᾶ, ὑπερτονίζονται ὅταν ἀνακοινώνονται, εἰδικὰ ἀπὸ τὰ ΜΜΕ, γιὰ νὰ τραβήξουν τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου. Καὶ μαζί μὲ αὐτή, διεκδικοῦν χρηματοδότηση καὶ φήμη.

Διαβάζοντας τὶς ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις στὰ πιὸ ἐγκυρα ἐπιστημονικὰ περιοδικά, παρατηρεῖ εὐκόλα κανεὶς ὅτι μόνο ἓνα ἐλάχιστο ποσοστὸ τῶν ἀνακοινώσεων –ἴσως 1 στὶς 10– ἔρχεται νὰ συνεισφέρει κάτι προοδευτικὸ γιὰ τὴν ἐπιστήμη. Οἱ ὑπόλοιπες συνήθως ἀποτελοῦν μιὰ τυπικὴ «ἀγγαρεία» στὴν διαδικασία γιὰ τὴν ἀπονομὴ ἑνὸς διδακτορικοῦ διπλώματος σὲ κάποιον σπουδαστή. Ὅταν τὶς διαβάσεις, σὲ βάζουν σὲ σκέψεις, ὄχι ἐξ αἰτίας τῶν εὐρημάτων, ἀλλὰ προσπαθεῖς νὰ καταλάβεις τὶ ἦταν αὐτὸ ποὺ ἀποκόμισες μὲ τὴν ἀνάγνωση, διερωτώμενος ἂν ἄξιζε ὁ κόπος ποὺ κατέβαλες γιὰ νὰ τὴν κατανοήσεις.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη, παρατηρεῖ κανεὶς τὴν ἀλαζονεία μερικῶν οἱ ὁποῖοι σπεύδουν νὰ δημοσιεύσουν τὰ εὐρήματά τους σὲ πολλαπλὲς σχεδὸν ἀνάτυπες δημοσιεύσεις, φανταζόμενοι ὅτι αὐτὸ τοὺς ἀναδεικνύει σὲ μεγάλα ἀναστήματα! Ξεχνοῦν φυσικὰ ὅτι ὅλοι οἱ πραγματικὰ πρωτοπόροι ἐπιστήμονες ξοδεύουν πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὴν ζωὴ τους στὴν μελέτη καὶ τὴν ἔρευνα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημοσιεύουν μόνο 5 ἢ 10 ἀνακοινώσεις σὲ ὅλη τὴν ζωὴ τους. Ὅμως οἱ 5-10 δημοσιεύσεις τους συνταράσσουν ὅλο τὸν κόσμον.

Πολλὰ εἶναι τὰ κίνητρα ποὺ ὀδηγοῦν στὸν ὑπερτονισμὸ κάποιων ἀποτελεσμάτων ἔρευνας. Τὰ πανεπιστήμια ἀπαιτοῦν ἀπὸ φοιτητὲς καὶ καθηγητὲς νὰ κάνουν ἀνακοινώσεις γιὰ νὰ ἐπιδεικνύουν ἐρευνητικὴ δραστηριότητα καὶ ἔτσι νὰ προσελκύουν κονδύλια. Οἱ φοιτητὲς προβιβάζονται σὲ διδάκτορες μὲ βάση τὶς ἀνακοινώσεις τους. Οἱ καθηγητὲς ἀποκομίζουν ὠφέλη συμμετέχοντας σὲ ἐρευνητικὰ προγράμματα. Τὰ πανεπιστήμια συγχέουν ἐσκεμμένα τὸ ρόλο τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μὲ τὸ ρόλο τοῦ ἐρευνητή, ὑποβιβάζοντας ἔτσι τὸ ἐπίπεδο τοῦ

ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου καὶ συντηρῶντας τὸν φαῦλο κύκλο πού παράγει μέτριους ἀποφοίτους, μελλοντικούς ἐκπαιδευτικούς καὶ ἐπιστήμονες, πού θὰ συνεχίσουν νὰ ἐργάζονται στὸ ἴδιο μοτίβο.

Βεβαίως, ὅπως συνέβαινε καὶ παλιότερα, κατὰ καιροὺς παρουσιάζονται μεγάλα ἀναστήματα στὸ χῶρο τῆς ἐπιστήμης, τὰ ὁποῖα κάνουν ἄλματα. Τὸ κακὸ ὅμως εἶναι, ὅτι τὸ χάσμα μεταξὺ ἐνὸς μέσου καὶ ἐνὸς λαμπροῦ σημερινοῦ ἐπιστήμονα ἔχει περάσει κάθε ὄριο. Οἱ νέες ιδέες πού γεννοῦν οἱ πρωτοπόροι, εἴτε γίνονται δεκτὲς εἴτε ἀπορρίπτονται μὲ περίγelo ἀπὸ τὸν εὐρὺ ἐπιστημονικὸ κόσμο. Τὸ πρόβλημα εἶναι ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἢ ἡ ἀπόρριψη δέν γίνονται μὲ βάση τὴν ἐπιστημονικὴ τους ἀξιολόγηση. Πολὺ λίγοι εἶναι αὐτοὶ πού εἶναι σὲ θέση νὰ ἀξιολογήσουν, ἀκόμα καὶ νὰ σχολιάσουν τὴν ἐργασία ἐνὸς ἀπλοῦ συναδέλφου τους, πόσο μᾶλλον κάποιου ἰδιαίτερα λαμπροῦ ἐπιστήμονα. Οἱ περισσότεροι ἀποδέχονται ἢ ἀπορρίπτουν τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὶς θεωρίες ἐπειδὴ ἄκουσαν ἢ διάβασαν τὴν γνώμη κάποιου ἄλλου καὶ συντάχθησαν μὲ αὐτόν. Ἔτσι εἶναι καθεστῶς νὰ ὑπερισχύει ὁ πιὸ διαφημισμένος, ὁ πιὸ «ἀληθοφανής» (πόσο ἐπιστημονικό!) καὶ ὁ πιὸ πλούσια χρηματοδοτούμενος, χωρὶς ἰδιαίτερη βαρύτητα στὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου. Ὅπως εἶναι καὶ καθεστῶς νὰ ἀναγνωρίζεται ἡ προσφορά τῶν πραγματικὰ μεγάλων ἐπιστημόνων ἀρκετὰ χρόνια μετὰ τὸ θάνατό τους, μόνο καὶ μόνο γιατί τότε βρέθηκε κάποιος νὰ καταλάβει τὶ εἶπαν καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσει στοὺς ὑπόλοιπους.

Ἐνα πολὺ χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ὄντως ἐπιστήμονα μπορούμε νὰ δοῦμε στὸ πρόσωπο τοῦ φυσικοῦ καὶ στατιστικολόγου E.T. Jaynes. Στὸ βιβλίο του «Θεωρία Πιθανοτήτων: Ἡ Λογικὴ τῆς Ἐπιστήμης» (Probability Theory: The Logic Of Science, Cambridge Univ. Press), παραθέτοντας τὴν βιβλιογραφία του κάνει σχόλια μὲ πολὺ εὐφυΐα καὶ χιοῦμορ. Λέει γιὰ παράδειγμα: «Στὴν ἐργασία αὐτή, ὁ ἀγαπητὸς κ. XX ἀπεκόμισε τὴν ἴδια χαρὰ μὲ τὸν κ. YY πού 146 χρόνια πρὶν κατέληξε στὸ ἴδιο μαθηματικὸ συμπέρασμα, στὴν ἐργασία του μὲ τίτλο —». Ἄλλοῦ γράφει: «Ἡ ἐργασία αὐτὴ βασίζεται σὲ ὑποτιθέμενες ἀστρονομικὲς παρατηρήσεις πού ἔγιναν σὲ κάποιο ἄγνωστο ἀστεροσκοπεῖο, τὸ ὁποῖο εἶχε ξάστερους οὐρανοὺς γιὰ 600 συνεχόμενες νύχτες. Αὐτὸ μᾶλλον μειώνει τὴν ἀξιοπιστία τῶν ἀποτελεσμάτων». Καὶ ἄλλου: «Ὁ κ. X ἦταν μαθητὴς τοῦ κ. Y. Ἄν καὶ καταλαβαίνει ἄριστα τὶς μεθόδους καὶ τὰ δεδομένα, ἓνα νοητὸ φράγμα τὸν ἐμποδίζει νὰ ἀντιληφθεῖ τὰ συνακόλουθα συμπεράσματα, ὅπως εἶχε συμβεῖ καὶ μὲ τὸν κ. Y. Δέν μᾶς μένει λοιπὸν παρὰ νὰ ἀφήσουμε τὴν παρέα τους καὶ νὰ συνεχίσουμε μόνοι μας τὴν ἐξερεύνηση τοῦ τομέα αὐτοῦ»!

Σὲ πολλὰ ἄρθρα του, ἀλλὰ καὶ μέσα στὰ βιβλία του, ἤδη τὸ 1980, ἀναφέρεται στὴν ὑπερβολικὴ δημοσιότητα πού δίνεται στὸν κάθε τσαρλατᾶνο ἐπιστήμονα, μὲ μόνο σκοπὸ τὸ κέρδος ἀπὸ τὴν κυκλοφορία ἢ τὴν ἀκροαματικότητα, καὶ τὴν ἀντίστοιχη δυσκολία ἐνὸς πραγματικοῦ ἐπιστήμονα νὰ παρουσιάσει τὰ πραγματικὰ στοιχεῖα. Πέρασαν 20 χρόνια, καὶ τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἔγινε παγκοσμίου ἐμβέλειας.

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

«Πρὸς τὸ περιοδικὸ «Εὐλογία»

Πάτερ Βασίλειε,

Διάβασα στὸ τεύχος 58 τῆς «Εὐλογίας» τὴν παρέμβαση τοῦ καθηγητῆ κ. Νικίττα Ἀλιπράντη, καθὼς καὶ τὸ «Σχόλιο» τῆς συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο ἄρθρα κάνουν ἀναφορά στὸ πρόσωπό μου, Σᾶς παρακαλῶ νὰ δημοσιεύετε καὶ τὴν ἀπάντησή μου.

Πρέπει νὰ τονίσω ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὅτι ἡ παρέμβαση τοῦ κ. Ἀλιπράντη δὲν ἔχει καμία σχέση μὲ τὸν διάλογο περὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Ρουμανίας, ἀλλὰ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα τῶν Λειτουργιῶν στὴν Ρουμανικὴ γλῶσσα. Καὶ ὡς πρὸς αὐτὰ θὰ παρατηρήσω ὅτι:

1. Λειτουργεῖ πράγματι στὴν Ἀθήνα μιὰ «Ρουμανικὴ Ἐκκλησία» (καὶ μὲ αὐτὴ τὴν ὀνομασία) στὴν Πλατεία Βάθης, ἀλλὰ πρόκειται γιὰ Πεντηκοστιανὴ ἐκκλησία, ὅπως λειτουργεῖ καὶ οὐνίτης ἱερέας στὴν Ἀχαρνῶν.

2. Ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ, ἀμέσως μετὰ τὴν χειροτονία μου εἰς πρεσβύτερον (τὸ ἔτος 1996) μου ἀνέθεσε νὰ ἀσχοληθῶ ἐκκλησιαστικὰ μὲ τοὺς ἐν Ἀθήναις Ρουμάνους καὶ νὰ τοὺς κάνω (ἀρχικὰ) μιὰ λειτουργία κάθε μῆνα στὴν Ρουμανικὴ γλῶσσα. Καὶ ὁ τότε προϊστάμενος τοῦ Ναοῦ, ὁ π. Νικόλαος Φίλιας, συμφώνησε πρὸς αὐτά.

3. Ἀπὸ τὸ ἔτος 2003, ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ρουμάνων αὐξήθηκε πολὺ, ζητήσαμε ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο νὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ γίνουν δύο λειτουργίες μηνιαίως στὴν ρουμανικὴ γλῶσσα, παράκληση ποὺ ἔγινε ἀποδεκτὴ τόσο ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο, ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν νέο προϊστάμενο τοῦ Ναοῦ τὸν π. Βασίλειο.

4. Καθ' ὅλη τὴν διάρκεια αὐτῶν τῶν 11 χρόνων δὲν ἰσχυρίσθηκα ὅτι πρόκειται γιὰ «Ρουμανικὴ» Ἐκκλησία. Ἀντιθέτως, ἐὰν ὁ κ. καθηγητῆς θὰ ἔκανε τὸν κόπο νὰ ρίξει μιὰ ματιὰ στὶς ἀνακοινώσεις θὰ διαπίστωνε ὅτι ἡ ἐπικεφαλίδα εἶναι στὸ ὄνομα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Νικολάου, καὶ τὸ κείμε-

Σήμερα ἀνακαλύφθηκε ὁ οἰκογενειακὸς τάφος τοῦ Χριστοῦ(!), βρέθηκαν ἄγνωστα ἀπόκρυφα βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, μάθαμε ὅτι ὁ Ἰούδας ἔγραψε καὶ αὐτὸς Εὐαγγέλιο (ὄντας ἀπαγχονισμένος;), ὅτι ἡ συμπεριφορὰ μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ γονιδιά μας καὶ δὲν τὴν ἐλέγχουμε, καὶ ἄλλα πολλὰ «ἐπιστημονικά».

Καὶ ἀλίμονό μας ἂν τολμήσουμε νὰ τὰ ἀμφισβητήσουμε. Ἄλλωστε, γιὰ νὰ τὸ λένε οἱ... ἐπιστήμονες θὰ εἶναι καὶ σωστό, ἔ;

Ἀργύρης Διαμαντῆς

νο τονίζει ξεκάθαρα ότι «Μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδοῦλου γίνονται οἱ ἀκόλουθες Λειτουργίες στὴν Ρουμανικὴ γλῶσσα»... Ἐξ ἄλλου σὲ κάθε Λειτουργία μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Μακαριωτάτου καὶ ὄχι τοῦ Πατριάρχου Ρουμανίας ὅπως θὰ ἔπρεπε ἐὰν ἐπρόκειτο γιὰ «Ρουμανικὴ Ἐκκλησία». Ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι ἐκλεγμένος ἱερέας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

5. Δὲν θὰ ἐκθέσω ἐδῶ ὅλες τὶς εὐεργεσίες πού προέκυψαν γιὰ τοὺς Ρουμάνους ἀπὸ αὐτὴ τὴν φροντίδα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τὴν κατανόηση καὶ τὴν βοήθεια τοῦ π. Βασιλείου. Οἱ παροικούντες στὴν ἐνορία μας τὶς βλέπουν καθημερινά. Καὶ μόνο τὸ γεγονός ὅτι τὰ ἄτομα αὐτὰ δὲν ἀφέθηκαν εἰς βορὰ τῶν Πεντηκοστιανῶν ἢ τῶν Οὐνιτῶν, ἀλλὰ βρῆκαν ἓνα στοργικὸ καταφύγιο ἀποτελεῖ μεγάλο κατόρθωμα. Γιὰ νὰ μὴν προσθέτουμε τὶς ἀμέτρητες οἰκογένειες πού βοηθήσαμε νὰ δημιουργηθοῦν (κατὰ μέσο ὄρο πάνω ἀπὸ 70 γάμους κάθε χρόνο) καὶ πολλὰ παιδιὰ πού διασώσαμε ἀπὸ τὶς ἐκτρώσεις (ἔγιναν πάνω ἀπὸ 80 βαπτίσεις κάθε ἔτος). Καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα «ἔων οὐκ ἔστι ἀριθμός».

6. Εἶμαι 27 χρόνια στὸν Ναὸ αὐτό, γνωρίζω ἀρκετὰ καλὰ τὶς προσευχὲς καὶ στὰ Ἑλληνικὰ καὶ στὰ Ρουμανικὰ, ἀλλὰ ὅταν βρίσκομαι σὲ κρίσιμες στιγμὲς δὲν καλῶ τὸν Θεὸ στὰ Ἑλληνικὰ, ἀλλὰ στὴν μητρικὴ μου γλῶσσα. Ὅχι ἀπὸ ἐθνικισμό, ἀλλὰ διότι εἶναι τὸ πρῶτο πρᾶγμα πού μοῦ ἔρχεται. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στοὺς Ἑλλήνες στὸ ἐξωτερικὸ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀκούσουν «κάτι» στὴν μητρικὴ τους γλῶσσα. Ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι τῆς δευτέρας ἢ τῆς τρίτης γενεᾶς πού δὲν κατέχουν πλέον τὸ νόημα τῶν λέξεων. Εἶναι παράλογο ὅτι συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ μὲ τοὺς ἐν Ἀθήναις Ρουμάνους;

7. Δὲν συμφώνησα ποτὲ μὲ τὴν ἰδέα νὰ χωρίσουμε ὑπαρξιακὰ τὶς «ἐκκλησίες», τοὺς Ἑλλήνες ἀπὸ τοὺς Ρουμάνους. Καὶ ὁ χρόνος μὲ δικαιώνει. Σήμερα ὅλο καὶ περισσότεροι Ρουμάνοι παρακολουθοῦν καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Λειτουργία. Πολλὲς φορὲς μάλιστα στὴν δευτέρη Ἑλληνικὴ Λειτουργία βρίσκονται περισσότεροι Ρουμάνοι ἀπὸ Ἑλλήνες!

8. Ὡς πρὸς τὸν πραγματικὸ ἱστορικὸ διάλογο, προσωπικὰ δὲν ἀρνοῦμαι τὴν καθαρὰ ἐπιστημονικὴ καὶ καλόπιστη ἀντιμετώπιση τῶν ζητημάτων. Στὸ τέλος μάλιστα τῆς ἀπάντησής μου ὑποσχέθηκα νὰ ἀπαντήσω καὶ στὰ ὑπόλοιπα ζητήματα, τὰ ὁποῖα λόγῳ χώρου ἔμειναν ἀναπάντητα. Ἀλλὰ περιμένω πρῶτα τοὺς συνομιλητές μου νὰ παύσουν νὰ θεωροῦν τοὺς Ρουμάνους ὡς τοὺς «ἐξωγήινους» τῆς Νοτίου Ἀνατολικῆς Εὐρώπης.

Σᾶς θέτω ὅμως ἓνα ἐρώτημα, πάτερ Βασίλειε: Θὰ συζητούσατε μὲ κάποιον πού ἀρνεῖται τὴν ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀμφισβητεῖ τὰ ἐπιχειρήματά Σας, γιὰ τὰ ἴδια τὰ ἰδιώματα τοῦ Θεοῦ; Νομίζω ὄχι. Θὰ περιμένατε πρῶτα νὰ ἔχετε μιὰ στερεὰ κοινὴ βάση καὶ ἔπειτα θὰ προχωρᾶτε τὴν συζήτηση. Κι ἐγὼ θὰ εἶμαι πάντα στὴν διάθεση τοῦ περιοδικοῦ νὰ ὑπερασπίζομαι τὴν ὑπαρξὴ καὶ

τὴν Ἱστορία τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ καὶ τὴν Ἱστορία καὶ τὸν πολιτισμὸ ὁποιοῦδήποτε λαοῦ. Διότι ὁ κάθε λαὸς εἶναι ξεχωριστὸς ἐπάνω σὴν γῆ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁ μόνος, ὁ μοναδικός. Εὐχαριστῶ πολὺ.

π. Ἠλίας Φρασιέας

Σ.τ.Συντάξεως: Ὁ καθηγητὴς κ. Ἀλιπράντης, μὲ τὴν πεῖρα του ὡς καθηγητὴς καὶ στὸ ἐξωτερικόν, διερωτήθηκε στὴν ἐπιστολή του γιὰ τὸ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον εἶναι ποιμαντικῶς ὠφέλιμο νὰ λειτουργῇ παράλληλα στὸν περίβολο μιᾶς κεντρικῆς ἐνορίας καὶ παρεκκλήσιο στὴ Ρουμανικὴ γλῶσσα, δεδομένου ὅτι ἡ πατρίδα μας εἶναι Ὀρθόδοξη χώρα καὶ οἱ Ρουμάνοι στὴν ὁλότητά τους γνωρίζουν Ἑλληνικά, ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἐδῶ. Γιὰ τὴν ἐκδοχὴ ὅτι θέλουν νὰ προσεύχονται στὴν μητρικὴ τους γλῶσσα ἔγραψε ἐπὶ λέξει: «ἀφοῦ εἶναι τόσο πολυπληθὴς ἡ Ρουμανικὴ ὁμογένεια γιὰτὶ δὲν ἔχουν ἀναζητήσει ἢ δὲν τοὺς παραχωρεῖται λατρευτικὸς χῶρος ἀποκλειστικὰ ἀφιερωμένος σ' αὐτήν, ὅπως γίνεται στὸ Στρασβούργο, ὥστε μὲ ἄνεση νὰ τελοῦν ὅλες τὶς ἀκολουθίες καὶ τὰ μυστήρια;».

Ἐπίσης, στὸ σχόλιο τοῦ περιοδικοῦ μας κάναμε σαφῆ διαχωρισμὸ μεταξὺ τῆς ποιμαντικῆς τοῦ π. Ἠλία καὶ τῆς ἀνταποκρίσεως σ' αὐτὴν τῶν Ρουμάνων συμπατριωτῶν του. Τονίσαμε ὅτι ὁ π. Ἠλίας συνεργάζεται ἀρμονικὰ στὸ ἐνοριακὸ ἔργο ἀλλὰ ἡ ἀνταπόκριση τῶν Ρουμάνων ἀδελφῶν μας δὲν εἶναι αὐτὴ, πού ἐμεῖς τουλάχιστον, θὰ ἐπιθυμούσαμε. Ἐξακολουθοῦμε νὰ πιστεύουμε ὅτι τὰ πράγματα δὲν εἶναι τόσο ρόδινα καὶ ἐνθαρρυντικά, ὅπως ὁ καλὸς λογισμὸς τοῦ π. Ἠλία ἐρμηνεύει, γιὰτὶ ὑπάρχουν πολλὲς περιπτώσεις Ρουμάνων πού χρησιμοποιοῦν τὸ Ναὸ μας μόνο γιὰ τὴν τέλεση μυστηρίων καὶ τὴν ἐπομένη ἀναχωροῦν γιὰ διάφορες χῶρες τοῦ κόσμου. Γι' αὐτὸ ἡ ἐγρήγορη καὶ ἡ κοινὴ προσπάθεια ὄλων μας εἶναι ἐποικοδομητικὴ καὶ ἐπιβεβλημένη.

Ἀγαπτιέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ π. Βασίλειε Χριστὸς Ἀνέστη! Κι ἐπίσης Χριστὸς Ἀνέστη γιὰ τὴν εὐσεβαστὰτη οἰκογένειά σου καὶ τοὺς καλοὺς συνεργάτες σου...

Ἔλαβα τὸ τελευταῖο φύλλο τῆς «Ἐνοριακῆς Εὐλογίας» τοῦ Ἐνοριακοῦ μας Ναοῦ, τὸ ὁποῖον ἐδιάβασα, ὅπως πάντοτε, μὲ συνεχῶς αὐξανόμενον ἐνδιαφέρον. Ὅλα τὰ παρατιθέμενα σὶς ἐγκριτες σελίδες του κείμενα, εἶναι ὅλα περισπούδαστα καὶ τὸ ἓνα εἶναι καλύτερο ἀπὸ τὸ ἄλλο, πάντοτε ἐπίκαιρο καὶ καινούργιο...

Στάθηκα ὁμως, στὸ ἐπίκαιρο θέμα καὶ ἄρθρο: «*Μία χαμένη Πόλη, μιὰ*

χαμένη Ψυχή...», κείμενο άξιοπρόσεκτο, πού με συνεπήρε καί τὸ ξαναδιάβασα. Ἄξιζον πολλὰ συχαρητήρια σὴ σεβαστὴ συγγραφέα–Πρεσβυτέρα. Εὖγε της! Καί γιὰ τὴν ἐπισήμανση τοῦ θέματος, καί γιὰ τὸν κόπο πού ἔκαμε νὰ παρουσιάσει σέ δύο σελίδες τοῦ περιοδικοῦ αὐτὴ τὴν περιληπτικὴ ἱστορία τῶν 1000 χρόνων! Ἱστορία ἀληθινὴ καὶ ἀντικειμενικὴ. Προπαντὸς πονετικὴ ἀπὸ τὰ σκιερὰ σημάδια πού ἔκαμαν καὶ ἄφησαν ἀνάξιοι ἐκπρόσωποι τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ βίου γιὰ «σκιῆς θρόνων» καὶ ἄλλων ἀθεμίτων λόγων... Καί τὰ ἔκαμαν μὲ ἀντεθνικούς παραλογισμούς, μὲ αἵματα καὶ ἄλλες σατανικὲς ἐπινοήσεις. Μέγα παράδειγμα, ὁ σημερινὸς ἑορταζόμενος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἅγιος Γερμανός...

Ἀγαπητὲ π. Βασίλειε, ἀντὶ ἄλλου σχολιασμοῦ γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω μόνο τὴν ἐξῆς σχετικὴ πληροφορία:

Στὸ παρελθὸν συνδεόμενα στενὰ μὲ τοὺς ἐξαίρετους ἀδελφούς: Μιχαὴλ καὶ Χρυσόστομον (Ν.) πρωτανεπιστολῶν τοῦ ἀοιδίμου Πρωθιεράρχου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χρυσόστομου (Παπαδοπούλου), οἱ ὁποῖοι γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ μοῦ εἶπαν τὰ ἐξῆς:

«Ἐρωτήσαμε κάποτε τὸν Θεῖο μας Δεσπότη καὶ τοῦ εἶπαμε: –Θεῖε, μᾶς προξενεῖ ἀπορία, γιὰτὶ γράψατε τὴν ἱστορία σὲ πολυσέλιδους τόμους, τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας καὶ πολλὰς ἄλλες σχετικὲς ἀναφορές... καὶ δὲν γράψατε τὴν ἱστορία τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Γιατί; Καὶ ὁ ἀοιδίμος Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ σοφὸς πανεπιστημιακὸς Διδάσκαλος, Ἀκαδημαϊκὸς καὶ περισπούδαστος συγγραφέας, μὲ ὅλη τὴ σύνεση καὶ πραότητα πού πάντοτε τὸν διέκρινε τοὺς εἶπε μονολεκτικὰ:

–«Ντρέπομαι»...

Πράγματι, πῶς δὲν ντρέπεται νὰ γράψει τέτοια ἱστορία, μὲ τέτοια σκιερὰ κατορθώματα ἀναξίων αὐτοκρατόρων καὶ αἰρετικῶν κληρικῶν;...

Αὐτοὶ οἱ ἀνάξιοι ἐπῆραν στὸ «λαιμό» τους, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὴν χρυσὴ πνευματικὴ βυζαντινὴ ἱστορία καὶ πέτυχαν τελικὰ τὴν πικρὴ ὑποδούλωσι...

Συνεπῶς, πολὺ σοφὰ ἐπιλέγει ἡ σεβαστὴ Πρεσβυτέρα πῶς εἶναι «...καιρὸς νὰ ἀναζητήσουμε τὸ «κλειδί», καὶ μάλιστα τὸ εἰδικὸ «Κλειδί», πού θὰ κρατᾷ ἐξω τοὺς ἐχθρούς». Ἐχθροὺς: φανεροὺς καὶ ἀφανεῖς...

Βέβαια τὸ «Κλειδί» εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Ἑλλάδα. Θὰ ἀφήσουμε ὅμως τοὺς ἐγωισμούς, τὰ θανατηφόρα μίσση καὶ τὶς κακίες μας προκειμένου νὰ χρησιμοποιεῖται τὸ «Κλειδί» ὅπως πρέπει;

Εἶθε! Καὶ διατελῶ μὲ πολλὴ ἀγάπη.
Σὲ ἀσπάζομαι ἐν Χριστῷ Ἀνασάντι
Ὁ ἀναξίως διατελῶν συλλειτουργὸς σου
πρωτ. Κωνσταντῖνος Βασιάκης

Σεβαστέ και ἀγαππé μου π. Βασίλειε,

μέ πολλή συγκίνηση διάβασα σὸ τεῦχος Μαρτίου τὰ λόγια ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης γιὰ τὸν πολυσεβάστο καὶ πάντα σὴν μνήμη μου καὶ σὴν καρδιά μου, πατέρα Σας καὶ Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας ἀείμνηστον π. Ἐμμανουήλ.

Μέ συγκίνηση καὶ ἀναμνήσεις τὸν ἀντάμωσα καὶ στὶς φωτογραφίες ποὺ συνθέτουν τὸ ὑπέροχο καὶ εὐαίσθητο ἀφιερωματικὸ γραπτό. Ἐξω ὅ,τι καλλίτερο νὰ θυμᾶμαι καὶ νὰ διδάσκωμαι ἀπ' αὐτὸν τὸν ὑπέροχο ἀγιοπατερικὸ Ἱερωμένο, ἄξιος διάδοχος τοῦ ὁποίου εἶσθε.

Ἐγραφα ἓνα πωχὸ κείμενο καὶ θὰ ἦταν τιμὴ μου καὶ χαρὰ νὰ δημοσιευόταν σὸ περιοδικό Σας. Ἐξαπύμενος τὶς εὐχές Σας, Διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

π. Ἰγνάτιος

Ἐμμανουήλ Βολουδάκης, Πρωτοπρεσβύτερος

Στὶς 18 Ἰανουαρίου τοῦ τρέχοντος ἔτους συμπληρώθηκαν 10 χρόνια ἀπὸ τὴν εἰς Κύριον μετάσταση τοῦ πολυσεβάστου καὶ ἠγαπημένου μας πρωτοπρεσβυτέρου ἀειμνήστου π. Ἐμμανουήλ Βολουδάκη, ἀπὸ τὰ Τοπόλια Κισάμου.

Εἶχα τὴν εὐλογία νὰ τὸν γνωρίσω ἀπὸ τὰ πρῶτα σχεδὸν βήματα τῆς ἱερωσύνης μου καὶ ποὺ πολλὰς φορὲς τὸν ἀντάμωνα ὅταν κατέβαινε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα σὴν γενέτειρα καὶ ποὺ συχνὰ μέ ἐπεσκέπτετο σὸ Μοναστήρι τῆς Γωνιάς. Ἦταν γιὰ μένα μία ἡλιακίδα, μὰ καὶ ἓνας σηματοδότης. Ἕνα σπύριγμα καὶ μιὰ ἀνακούφισις μέσα σὶς, περισσότερες φορὲς, ἀθέατες δοκιμασίες ποὺ ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσει ἓνας κληρικός...

Κι ὁ μακαριστὸς π. Ἐμμανουήλ, μετὰ τῶν ἄλλων, εἶχε καὶ αὐτὴν τὴν θεία δωρεὰν νὰ στηρίζει, νὰ ἐμπνέει, νὰ φωτίζει, νὰ παιδαγωγεῖ ἐν Χριστῷ κατὰ τὴν σύσταση τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὸν πρῶτον Ἐπίσκοπον τῆς Κρήτης Τίτον: «σεαυτὸν παρεχόμενος τύπος καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀδιαφθο-ρίαν, σεμνότητα, ἀφθαρσίαν, λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον» (Τίτ. 2,7). Πράγματι, τύπος καὶ ὑπόδειγμα καλοῦ τῆς Ἐκκλησίας ποιμένος καὶ διδασκάλου, ἀψεγάδιαστος, ἐπιβλητικὸς καὶ θετικὸς, οὐχὶ αἰθεροβάμων, ἀλλὰ προσγειωμένος μετὰ παρρησίας λόγου καὶ ἄμεμπτης ἱερατικῆς διακονίας.

Ὁ π. Ἐμμανουήλ νύτχνησε ἀπὸ μικρὸ παιδί νὰ μαθητεύσει παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἀειμνήστου ποιμένος καὶ διδασκάλου τῶν Τοπολίων π. Βασιλείου Μπλαβάκη, κληρικοῦ εὐρυμαθοῦς, ἐναρέτου καὶ ἐπιβλητικοῦ κύρους.

Τὴν ἱερατικὴ του διακονία ξεκίνησε, ὡς διάκονος ἀπὸ τὴν τότε Ἐπισκοπή, καὶ νῦν Μητρόπολη, Κισάμου καὶ Σελίνου. Στὴν συνέχεια μεταβαίνει σὴν

Ἐπίσης ἡ ἀπόστολή τοῦ ἁγίου Νικολάου Πευκακίων Ἀθηνῶν, ἀπὸ ἧς ἀποβύθη τὸ 1987, ἀφήνοντας ἕνα τεράστιο ἔργο ὄχι μονάχα ἀγιοκτηριακό, ἀλλὰ καὶ ἀγιοπνευματικό. Ἀφήνοντας ἕναν ἄσβεστο καὶ τπλαυγῆ φάρο καὶ βαρεῖα παρακαταθήκη καὶ κληρονομιά πὺ ἀντάξια συνεχίζουν ὁ ἐκλεκτὸς υἱὸς του... συνεπικουρούμενος ἀπὸ τοὺς Ἐκλεκτοὺς συνεργάτες του, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς. Ἐνα ἔργο πὺ περιποιεῖ τιμὴν γιὰ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ καὶ σπηριγμὸ τῶν Τέκνων Του. Ἐνα ἔργο πὺ τακτικὰ καμαρώνομε διὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ περιοδικοῦ τοῦ Ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου Πευκακίων Ἀθηνῶν, πὺ ἔχω τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐλογία νὰ εἶμαι παραλήπτης.

Ἡγαπημένε μας καὶ ἀλησμόνητε π. Ἐμμανουὴλ: Πολλὰ προσέφερες. Πολλὰ μᾶς δίδαξες. Ἡ Ἐκκλησία καὶ ὄλοι μας σοῦ χρωστοῦμε πολλά. Ὁμῶς, ὅπως συμβαίνει στὶς ὁμορφες καὶ θυσιαζόμενες ψυχές, ὁ ἐπὶ γῆς μισθὸς-ἀναγνώρισίς τους εἶναι ἀνύπαρκτος, ὄχι ὅμως καὶ σπὰ μάτια τοῦ Θεοῦ (Σοφ. Σολ. 3,1 καὶ 5,15 καὶ Β΄ Τιμόθ. 4,7). Ἐσὺ ἔδινες χωρὶς ἐγκόσμια μισθοποδοσία. Δὲν σὲ ἄγγιξε ἡ γῆ, μόνο τὸ «ἄνω σκῶμεν τὰς καρδίας» καὶ μαζὶ μὲ τὸ ἀνάβασμα αὐτὸ τῆς καρδιάς σου ἀνάβασες χιλιάδες καρδιές. Μέσα σ' αὐτὲς βοήθησες καὶ τὴν δική μου, κάτι πὺ εὐγνώμονα ἀναγνωρίζω καὶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου σὲ εὐχαριστῶ. Πάντα ἀνταμώνομε σπὴν καρδιά καὶ σπὴν Ἁγία Πρόθεση. Σὲ παρακαλοῦμε μὴ παύσεις νὰ προσεύχεσαι σπὸ Οὐράνιο Θυσιαστήριο καὶ γιὰ μᾶς. Χίλια εὐχαριστῶ πολυσέβαστέ μου Γέροντα!

Ἄρχιμ. Ἱγνάτιος Θ. Χατζηνικολάου

Ἱεροκήρυκας Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισιάμου καὶ Σελίνου – τ. Λυκειάρχης

ΜΝΗΜΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ

Τὴν Διακαινήσιμο Ἀναστάσιμη ἑβδομάδα ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ εὐλαβὴς καὶ εὐγενὴς χριστιανὸς Γεώργιος Ζαχαρίας.

Ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος εἶχε πνευματικὲς ρίζες σπὸν μακαριστὸ Πατέρα τῆς Ὀρθοδοξίας μας Ἄρχιμ. Ἐπιφάνιον Θεοδωρόπουλον καὶ ὑπῆρξε τακτικὸς μαθητὴς τῶν συνάξεων καὶ τῶν θεολογικῶν μαθημάτων τῆς Πνευματικῆς μας Ἐστίας ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ἡσθένησε, καὶ σὲ βραχύτατο χρονικὸ διάστημα, χωρὶς νὰ ταλαιπωρήση, μὲ πλήρη διαύγεια πνεύματος ἔφυγε ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον γιὰ τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὀλόθερμες εἶναι οἱ εὐχὲς ὄλων μας ὅπως ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀναπαύσῃ τὸν δοῦλον του Γεώργιον «ἐν τόπῳ ἀναψύξεως», φωτὸς καὶ ζωῆς, σπὴ δὲ οἰκογένειά του δώσῃ παραμυθία.

ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ Η ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΜΑΣ

Στις 22 Ἀπριλίου 2007 ἔγινε ἡ πρώτη Ἐνοριακὴ Αἰμοδοσία τῆς χρονιάς. Προσῆλθαν πολλοὶ νέοι αἰμοδότες, ὅπως ἐπίσης καὶ φίλοι καὶ συγγενεῖς τοῦ ἀποβιώσαντος νέου οἰκογενειάρχου Εὐαγγέλου Μιχαλακοπούλου, οἱ ὅποιοι προσέφεραν αἷμα στὴν μνήμη του. Ὅσοι δὲν μπόρεσαν νὰ αἰμοδοτήσουν ἐκείνη τὴν ἡμέρα λόγω ἀσθενείας ἢ

ἄλλου κωλύματος, μετέβησαν στὸ Ἱπποκράτειο Νοσοκομεῖο, ὅπου διατηροῦμε τὴν Ἐνοριακὴ Τράπεζα Αἵματος καὶ ἔδωσαν αἷμα ὑπὲρ τῆς ἑνορίας μας. Συγκεντρώθηκαν συνολικὰ **75 φιάλες**. Πρέπει ὅλοι νὰ συνειδητοποιήσουμε τὴν τεράστια σημασία πού ἔχει ἡ αἰμοδοσία γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. Αὐτὸ τὸ γνωρίζουν πρωτίστως

οἱ συγγενεῖς τῶν ἀσθενῶν πού ζητοῦν αἷμα ἀπὸ τὴν ἑνορία μας, παρὰ ταῦτα, ἔχουμε παρατηρήσει ὅτι σπάνια οἱ αἰμοδότες μᾶς ζητοῦν αἷμα ἐνῶ πλεῖστοι εἶναι ἐκεῖνοι πού ἐνῶ δὲν συμμετέχουν κἂν στὸν ἀγῶνα τῆς ἑνορίας μας γιὰ τὴν αἰμοδοσία, συχνὰ μᾶς ζητοῦν αἷμα, πράγμα πού δείχνει ὅτι ἀναγνωρίζουν μὲν τὴν ἀξία τῆς αἰμοδοσίας ἀλλὰ μόνο γιὰ τοὺς συγγενεῖς τους. Βέβαια, δὲν ἔχουν ὅλοι τὴν δυνατότητα νὰ προσφέρουν αἷμα, ὅμως ὅλοι μπορούμε νὰ συσπειρωθοῦμε στὸ πλευρὸ τῆς Ἐνορίας μας καὶ νὰ κινητοποιήσουμε γνωστούς καὶ ἀγνώστους γιὰ τὸ ἱερό αὐτὸ ἔργο. Αὐτὸ περιμένουμε νὰ γίνῃ στὴν δεύτερη αἰμοδοσία τῆς χρονιάς, στις **7 Ὀκτωβρίου 2007**.

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ θὰ πραγματοποιηθεῖ στὴν **Βάστα Ἀρκαδίας** τὴν **Πέμπτη 21 Ἰουνίου 2007** γιὰ τὰ παιδιά τοῦ Νεανικοῦ Κέντρου τῆς ἑνορίας μας καὶ γιὰ ὅσους ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους θελήσουν νὰ τὰ συνοδεύσουν. Δηλώσεις συμμετοχῆς στὸν π. Πασχάλη Γρίβα μέχρι **17 Ἰουνίου** τὸ ἀργότερο.

ΡΟΥΜΑΝΙΚΕΣ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ θὰ τελεστοῦν γιὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις Ρουμάνους στις **3** καὶ **17 Ἰουνίου**, καθὼς ἐπίσης καὶ στις **8** καὶ **22 Ἰουλίου**. Θὰ ἀρχίζουν στις **9⁰⁰** τὸ πρωῖ καὶ θὰ ὁλοκληρώνονται στις **11³⁰** π.μ.

Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

μιλίες με σκοπό να βοηθηθούμε στην πνευματική μας ζωή γίνονται στην ένορία μας:

* Κάθε **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρωί, μετά την Θ. Λειτουργία, από τις **11³⁰** έως τις **1³⁰** το μεσημέρι, στην Πνευματική μας Έστία (όδος Μαυρομικάλη 96), με γενικό θέμα «**Η δομή και λειτουργία της ανθρώπινης ψυχής. Η υγεία και η Παθολογία της**».

Κατά την διάρκεια της ανάπτυξεως του θέματος γίνεται διάλογος με τους άκροατές.

Πρό της έναρξεως της όμιλίας παρατίθεται δωρεάν ένα μικρό πρόγευμα προς αναψυχή των προσερχομένων εϋθύς μετά τη Θ. Λειτουργία.

Οι όμιλίες αυτές θα διακοποϋν μόνο κατά τον μήνα **Ίούλιο**.

* Τα **ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ** της

ΤΡΙΤΗΣ ολοκληρώθηκαν στο τέλος του μηνός Μαΐου με παρεμβολή θεμάτων **Ρωμαϊκής και Βυζαντινής ιστορίας**, που δίδαξε η κ. Νινέττα Βολουδάκη με πρωτοτυπία, κάνοντας κριτική παρουσίαση και της διεθνούς βιβλιογραφίας. Τα θεολογικά μαθήματα θα επαναρχίσουν στις **9 Ώκτωβρίου 2007**.

Η **ΣΧΟΛΗ ΣΥΖΥΓΩΝ & ΓΟΝΕΩΝ** περάτωσε και αυτή τον κύκλο των σεμιναρίων στις 29 Μαΐου και θα επαναλειτουργήσει στις **4 Νοεμβρίου 2007**.

Υπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολουδάκης.

* Κάθε **ΤΕΤΑΡΤΗ** απόγευμα, στο Παρεκκλήσιο του Άγ. Νεκταρίου μετά τον Έσπερινό και την Παράκληση οι όμιλίες έχουν γενικό θέμα: «**Ερευνώντας και μαθητεύοντας στην Άγία Γραφή**». Οι Παρακλήσεις στον Άγ. Νεκτάριο θα διακοποϋν κατά τους μήνες **Ίούλιο** και **Αύγουστο**.

Υπεύθυνος-Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

Το Περιοδικό μας θα επανακυκλοφορηθῆ, σὺν Θεῷ, τὸν **Σεπτέμβριο 2007**. Οἱ ἱερεῖς, τὸ ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο, οἱ συνεργάτες μας καὶ τὸ προσωπικὸ τοῦ Ναοῦ μας, σᾶς εὐχόμεσθε **ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!**

